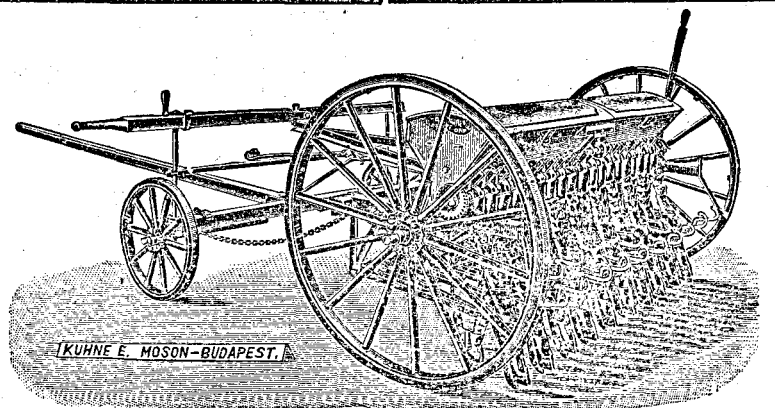
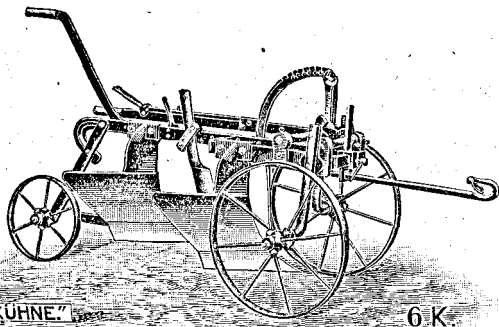

Új „Royal-Drill“

sorbahintő műtrágyaszórógépek,
szabadalm.
kanalas „Vera II” sorvetőgépek,
„Mosoni Drill” és „Prima Drill” sorvetőgépek

KÜHNE E. MOSON-BUDAPEST.

A. KÜHNE.

6 K.

Láncos műtrágya-
szórógépek.

Kukoricaültető és

salétromszóró taligák elsőrendű kivitelben készülnek

KÜHNE mezőgazdasági gépgyár r.-t.-nál **MOSON**

Főraktár: Budapest, VI., Váci-körút 57/a.

TAVASZI TALAJMIVELÉSRE:

Ekék, boronák, hengerek, mindennemű perhanyító eszközök, Osborne tárcsásboronák, Kéregtörő henger-
törő hengerboronák, Osborne kaszáló- és aratógépek. Elsőrendű benzínmotoros cséplőkészletek.

Fiókraktárak: Debrecen, Kaposvár, Szabadka, Temesvár

I. H. C. Benzin-Motorok gazdasági üzemek számára a legjobbak,

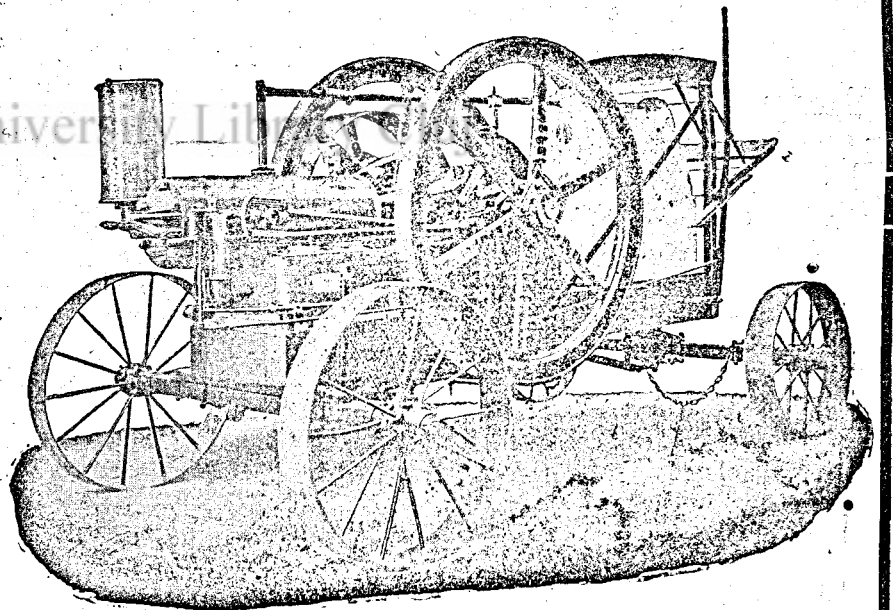
mert szerkezetük oly egyszerű, hogy a kezelést a legegyszerűbb bérésre lehet bízni; mert az alkatrészek cseréléséhez szakértő nem kell; mert kiváló erősen vannak építve és mégis meglepően olcsók; mert üzemük teljesen biztos.

Gyártmányaink:

- I. H. C. Vertical-Benzinmotorok 2, 3 és 5 tényleges lóerővel (szecskaavágó, daráló gép, répavágó, körfűrész, tengerimorzsoló, vízszivattyú stb. stb. hajtására.)
- I. H. C. Horizontál-Stabil-Benzinmotorok, 4, 6, 8, 10, 12, 15 és 20 tényleges lóerővel, (takarmánykamra, villanytelep, malom, stb. stb. számára.)
- I. H. C. Horizontál-Benzinlokomoblok 4, 6, 8, 10, 12, 15 és 20 tényleges lóerővel, (cséplőgép, tengeriszártépőgép, tengerimorzsológép stb. stb. számára.)
- I. H. C. Famous-Vertical Benzinmotorok 2, 3 és 5 tényleges lóerővel, kézikocsira szerelve, (kisebb fajta cséplőgépek számára.)
- I. H. C. Benzin-Magánjárók (Traktorok) 12, 15, 20, 25 és 45 tényleges lóerővel, (cséplés, vontatás, szántás stb. számára.) 2731

Részletes katalógust és árjegyzéket kívánságra díjmentesen küld:

International Harvester Company of America,
Budapest, V., Váci-ut 98. sz.

Zsákot, Zsineget,

ponyvát, szőlőkötöző fonalat vásároljon a

30 év óta legmegbízhatóbbnak elismert **FISCHER-féle** zsák- és ponyvagyárban Budapest, Nádor-utca 31-33. A Fischer-féle szőlőkötözőfonal jobb és olcsóbb, mint a raffia. — Pontos, szolid kiszolgálás. PONYVAKÖTŐZŐ INTÉZET. — Tessék ajánlatot kérni.

Méltóságos báró Kemény Árpád ur alsógáldi gazdaságában április hó 1-re egy nőtlen segédtszti állás betöltendő. Fizetés 480 korona és mosáson kívül teljes ellátás. Folyamodványukat egyszerű bizonyítvány másolatokkal felszerelve, — melyek vissza nem küldetnek — oly jóírású egyének, kik románul is jól beszélnek és fáradságot nem kimélnek, báró ur Óméltóságához intézve, az alsógáldi uradalmi intézőséghez címezve sziveskedjenek benyújtani. 2873

Szab. „Köpplinger”-rendszerű Idomvasablakok

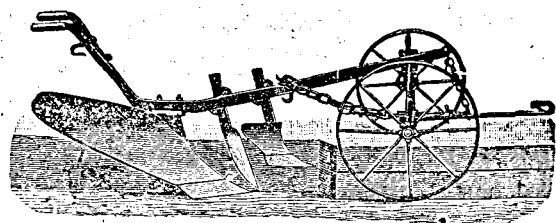
a legjobbak és a legolcsóbbak

Egyedült gyártója — ismeretessel és költségvetéssel díjtalanul szolgál

vasszerkezeti és idomvasablakgyár

Lepter János Budapest, X., Asztalos Sándor ut. 16.

A
„BÄCHER“
féle egy és
többvasu

acélekék és hegyiekék

legjobbak.

Az ekéjek törhetetlen tégelyacélból készülnek és

az ekék feltűnő kevés
vonóerőt igényelnek.

2672

Arjegyzékkel szívesen szolgál:

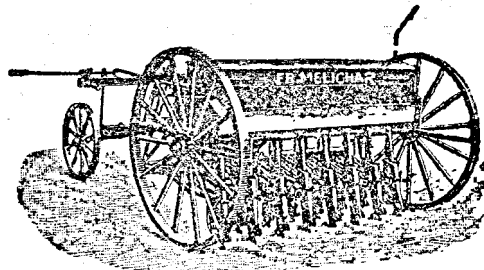
Az eredeti „Melichar“ gyártmányu
„Unicum Drill“

sorvetőgépek és az ezzel azonos vető-
szerkezetű sortrágyázásra berendezett

„Imperator“

vetőgépek utólérhetetlen tökéletességüknél fogva páratlan
közkedveltségnek örvendenek.

Óvakodjon
utánszatoktól!

Bächer Rudolf — Melichár Ferenc

eke és talajművelő eszközgyára.

szabadalmazott vetőgépgyár.

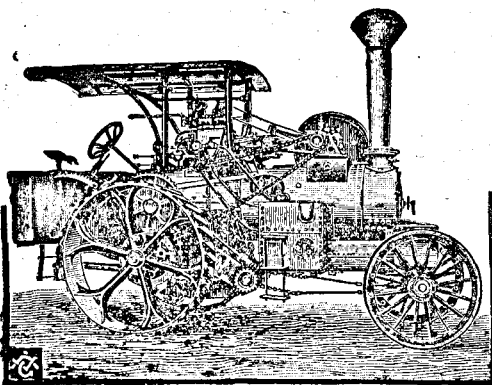
Magyarországi vezérképviselő:

Szücs Zsigmond.

BUDAPEST, VI., Teréz-körút 26.

Állandó mezőgazdasági gépkiállítás!

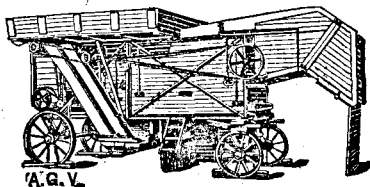
Az állami gépgyár gyártmányai:

Utimozdonyok

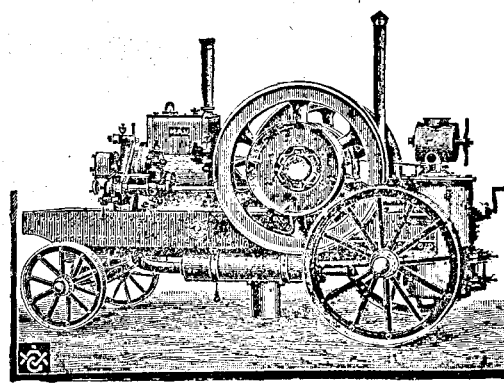
14 légkörnyomásra, compound rendszer szerint
szerkesztve.

Fa-, szén- és szalmatüzelésre! Gazdaságos üzem!
Gőzcséplőgépek hajtására, tehervontásra és
utánuk akasztott ekével való szántásra alkalmasak.

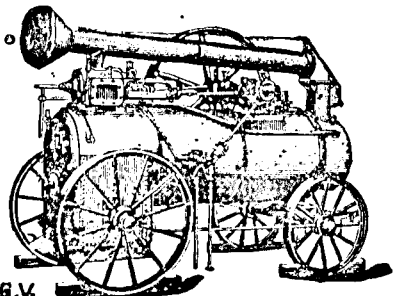
**Acélkeretű golyós-
csapágyas cséplőgépek.**

Csekély hajtóerőszükséglet! Csekély kenőanyag-
fogyasztás! Tengelykopás kizárva! Nagy teljesítő
képesség!

Szivógázlokomobilok

Ujdonság! Szabadalom!
Rendkívül olcsó üzem! Zajtalan működés!
Könnyű kezelés!
Üzemköltség napenként kb. 5 korona.
Földgázüzemre is alkalmasak!

GŐZLOKOMOBILOK

10 légkörnyomásra szerkesztve.

Fa-, szén- és szalmatüzelésre egyaránt alkalma-
sak. Nagy munkaképesség. Csekély vonóerő-
szükséglet. Nagy tüzelőanyag- és vízmegtakarítás.

„Losonci“ tolóhengeres,
„Rekord“ meritókanalas

és

Szabad. „Rekord II.“

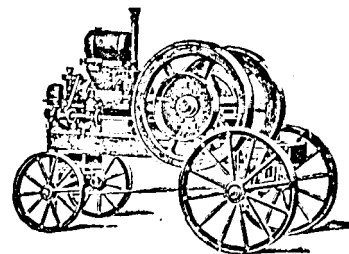
műtrágyavetőszerkezettel kombinált

sorvetőgépek.

Eredeti Kalmár-féle
gabonatisztító rosták.

Resicai acélekék.

2021

Benzinlokomobilok

porlasztóval (karburátor) és szabadalmazott
szelephűtéssel ellátva.

Megbízható üzem! Egyenletes járás!
Egyszerű kezelés! Kevés benzinfogyasztás!

Nyersolajüzemre is átalakíthatók.

Uj arjegyzékünk megjelent!

A Magyar Királyi Államvasutak Gépgyárának Vezérügynöksége Budapest, Váci-körút 32. sz.

Kívánatra szívesen megküldjük!

ERDÉLYI GAZDA

AZ „E. G. E.” TAGJAI INGYIN KAPJÁK
ELŐFIZETÉSI ÁR: 1 ÉVRE 12 KORONA,
ÉVRE 6 KOR., EGY SZÁM 24 FILLER.

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET HIVATALOS KÖZLÖNYE
MEGJEBLENIK MINDEN VASÁRNAP.

SZEPKESZTŐSEG ES KIADÓHIVATAL
KOLOZSVÁR, ATTILA-UTCA 10. SZÁM.
:: A LAP TELEFON SZÁMA : 158.

Kérjük az előfizetéseket megújítását!

TARTALOM:

Önálló eredeti cikkek:	
Derül, vagy borul!? Szász Ferenc	69
Néhány szó a takarmányrépatermelés érdeke- ben. Stolp Odön.	69
Utmutatás, a városokban, nagyközségekben és azokhoz közelfekvő falvakban való gazdál- kodásra. Gáspár József.	71
Kisebbszakközlemények.	72
Levelek.	73
Egyleti élet.	73
Kormányintézkedések.	75
Vegyes közlemények.	75
Hirdetések.	

Derül, vagy borul!?

Megint megjelent egy statisztika az egész magyar birodalom igás- és haszonállatairól, mely dicsőkedve említi, hogy a szarvasmarhaállomány 1895-től 1911-ig *minőségileg javult, mert míg 1895-ben 51:6%-a volt az összes szarvasmarha állománynak magyar, addig 1911-ben már csak 20:9%-a az.* Szóval, a statisztika szerint, a tarka marha fogalma: a jónak, szegény magyar marháink pedig: a rossz-nak. Nem csodálkoznék egy cseppet sem, ha ezek után a nagyszerű eredmények után elragadtatná magát a száraz számokkal foglalkozó statisztikus és mindjárt felkiáltana: «Hál' Istennek már megértük, hogy a honnak, hazának, népnek üdvösségére a kevés hasznót nyújtó magyar marha közeledik a végpusztulás felé és terjed kezelem szemben a tarka».

Hál' Istennek nem vagyok statisztikus, de ha az volnék s látnám kollégáim lelkesülését, odakiáltanék nekik: «*Allj meg ember!*» Ezt teszem most is, lehet, hogy nem szárazon számító tollal, lehet egy kis elfogultsággal, de mindenesetre meggyőződésből, mert mikor a statisztikai kimutatás szerint a magyar marha számárányát csak egyes számok fogják jelölni, akkor baj lesz, még pedig nagy!

Miért lesz nagy baj? Nem akarom azt írni, hogy azért, mert *nem lesz magyar marha*, mert hiszen elvesztettük és eltemettük mi már sok egyebünket s talán mi még siratjuk, de az utókor rájuk sem fog gondolni. Nem azért lesz baj, mert kapkodásunk miatt későn kezdtünk ahhoz, amit már rég meg kellett volna kezdenünk, értve ezalatt a régi dolgoknak változott körülményekhez való hozzásimítását. Nem bolygatom tovább ezt a kérdést, firkáltunk e tárgyban már eleget, hanem felemlitem miért lesz igazi nagy baj a magyar marha kipusztulása!

Jelen körülmények között nagy átlagban *erőtermelő* lévén a magyar marha, tenyésztésének főproduktuma s merem állítani, hogy *mesébe illő, kincseket érő főproduktuma a magyar ökör*, mert ha nem úgy volna, hát nem vásárolnák úgy növendék mint kifejlett korában dunán-

tuli uradalmak is, hol pedig — ha valahol e hazában — van intenzivítás, van tarka marha, van nehéz ló és van tere a motoros meg gőz művelésnek. És mégis vásárolják és fogják is vásárolni mindaddig, míg lesz ki hajtsa, ápolja, gondozza az ökröt, szóval lesz béres! Mikor pedig nem lesz, akkor hiába állít be csengős, bojtos ökreivel a mezőségi kigazda a vásárba, mert nem lesz ki leolvassa a röpgős százásokat értük. Erre azt lehetne mondani, hogy majd hoz másik évben tarakát s megveszik azokat — csak azt szeretném tudni, hogy ki veszi meg!? Senki! vagy legfeljebb a mészáros; mert az a tarka marha nem lesz olyan, mint a fehér soha a mezőségi kigazda kezén. Ne beszéljünk ezért olyan nagy örömmel a *minőségbeli* javulásról!

Arról, hogy a tarka köpenyeg még nem jelenti mindig egyben a minőségbeli javulást, volt sok szó, lesz is — s van hál' Istennek argumentum is.

Szász Ferenc.

Néhány szó a takarmányrépatermelés érdekében.

Az «Erdélyi Gazda» folyó évi 4-ik számából értesültem arról, hogy megalakult az erdélyi gazdák cukorrépa termelő szövetsége, melynek célja: egyöntetű eljárás keretében érvényesíteni ezen fontos kulturnövény termelőinek érdekeit.

Igaz szívből kívánom, hogy cukorrépa termelő gazdáink ezen férfias és nyílt fellépését mielőbb a legteljesebb siker koronázza.

Addig is azonban, míg ezen óhajunk teljesedésbe mehet, engedjék meg, hogy néhány szóban pártjára keljek a takarmányrépa termelésének! Lehet, nem is vitatom, hogy jelen soraim tulajdonképeni célja az, hogy gazdáink ama részét, kik még ezideig nem szerződtek le a cukorrépa termelésére, egy pillanatra megállítsam és megkérdézzem tőlük azt, hogy speciális viszonyaink lelkiismeretes mérlegelése után határozták-e magukat arra, hogy ezentúl cukorrépat is fognak termelni?

2743

A szabadalmazott

„JURENÁK” EKE

: Szerkezete egyszerű :
: kezelése könnyű :
: szabályozása gyors :
: cca 50%-kal többet szánt :
: cca 30%-kal kevesebb :
: vonóerőt igényel. :

A jövő ekéje!

Részletes árjegyzéket szívesen küld:
a „Jurenák” szab. Ekegyár R. T.
== Marosvásárhely. ==

Szerezzük be a

Magyar Mezőgazdák Szövetkezeténél

a gazdasági és kerti vetőmagvakat,

abraktakarmányokat, szőlővédelmi-, gazdasági anyagokat és

mezőgazdasági gépeket.

Mert sok gazda azt hiszi, hogy egyszerűen csak reá kell szánnia a cukorrépa termelésére és ezután mindjárt kézhez kapja azt a nagy jövedelmet, amely egyébként — okszerűen kezelt és a mai kor követelményeinek megfelelően berendezett gazdasági üzemben — is csak kivételesen érhető el.

Jól tudjuk, a cukorrépa termelése sok direkt és indirekt előnnyel jár, de viszont kevés kulturnövény kiván oly gondosan elkészített, jóerőben levő talajt, oly körültekintő és költséges megművelést, mint éppen a cukorrépa. Ezért tehát nagyon is érdemes a kérdéssel behatóan foglalkozni, különösen a mai nehéz, változatos időkben, midőn mind a három termelési tényező: a természet (földbirtok), a tőke és a munka egyaránt oly mérhetetlenül megdrágult.

Ily viszonyok között bátran azt állíthatom: *cukorrépat vagy jól kell művelni, vagy sehogy!* Honnan vegyék azonban gazdáink most egyszerre a cukorrépa okszerű termeléséhez elengedhetetlenül szükséges gépeket, eszközöket, műtrágyát, emberi munkaerőt, melyek tervszerű és céltudatos felhasználása nélkül is lehet ugyan cukorrépat «termelni», de *jövedelmet szerezni*, — ami nélkül pedig okszerű gazdálkodás el sem képzelhető — aligha!

Az oly gazdaságokban tehát, ahol eddig cukorrépat még nem termeltek, és ahol mégis annak *valamennyi indirekt előnye mellett még jövedelmet is akarnak elérni*, célszerűnek vélném az átmeneti időszakban, míg a gazdaság üzemszerűt az okszerű cukorrépa-termelés kivánalmaihoz mérten átalakítottuk, a jóval kevésbé igényes takarmányrépa termelését felkarolni.

Nem akarom azonban ezzel azt mondani, hogy a takarmányrépát, mert «nem oly igényes» mint a cukorrépa, ne részesítsük megfelelő jó művelésben, trágyázásban, hanem ellenkezőleg: azt ajánlom, hogy ezen culturnövényünkre legyen a legtöbb gondunk, mert ez hálálja meg leginkább a jó talajművelést és trágyázást.

Ezen fordul pedig még a takarmányrépa termelésének — mint egyébként minden kulturnövénynek — jövedelmező volta is!

Ugyanis a középnagy takarmányrépa, melynek megfelelő vetés- és művelésmód által való előállításuk rekordtermések céljából a legindokoltabb, 100 kgr.-ként 12 kgr. száraz anyag tartalom mellett 0-10

kgr. igazi fehérjét és 6-30 kgr. keményítőértéket képvisel.

Ha dr. Weiser értékelését* vesszük alapul, akkor 1 kgr. kem. érték az 1912. évi novemberi piaci árak szerint 21 fillérre, 1 kgr. igazi fehérje pedig 39 fillérre értékelhető. *Egy mm. tak. répa értéke tehát*, ha csak a keményítőértéket venném figyelembe: 6.3×21 fillér = 132.3 fillér, ha pedig még a 0-10 kgr. igazi fehérje értékét is kombinációba veszem, akkor ehhez még 0-10 (39-21) fillér) = 1.8 fillért kell adnom, vagyis *kereken 134 fillér*. Ha a tak.-répának csak egy kissé kedvező tenyészfeltételeket nyújtunk, ha csak egy kissé körültekintően jártunk el a féleség helyes kiválasztása alkalmával, akkor a tak.-répának kat. holdanként legalább 250 mm. termést kell adnia. Vagyis alig tévedek, ha azt állítom, hogy a mai takarmányárakhoz viszonyítva a *takarmányrépa holdanként legalább is oly értékű termést hoz, mint a cukorrépa* és emellett a tak.-répa egész termése a gazdaságban maradván, a cukorrépa termelésénél figyelembe veendő költségesebb művelés, kiszedés, fuvarozás, vasuton való szállítás, a szeletnek hazaszállítása, bevermelése, valamint a cukorrépa átadása körüli nehézségek mind elkerülhetők.

Ezek a takarmányrépa termelésének oly előnyei, melyeket figyelmen kívül hagynunk nem szabad. Mivel pedig a gazdálkodás célja a jövedelemszerzés, azért nézetem szerint a takarmányrépa termést és ennek megfelelően nagyobb jövedelmet szolgáltatni, ha a termelése körül megkivántató eljárásokat és szabályokat pontosan és lelkiismeretesen betartjuk.

Nem levén céltom a takarmányrépa termelés technikáját ismertetni, ehelyütt csak azon egy fontos szabályra óhajtanék utalni, hogy minden egyes termelőnek a viszonyai közé legjobban beillő takarmányrépa féleséget helyesen beállított kísérletek alapján kell meghatározni.

A honi növénytermelés ma már számottevő eredményeket mutathat fel a takarmányrépa nemesítése terén is és éppen ezért *nem helyes*, ha valaki a *közvetítő kereskedelem* igénybevételével szerzi be a, mondjuk: eckendorfi, oberndorfi, vörös olajbogyó, Vauriac, Mammuth, Substantia és esetleg takarmánycukorrépa magot és ezeket elveti azért, hogy kipróbálja, melyik féleség lesz a viszo-

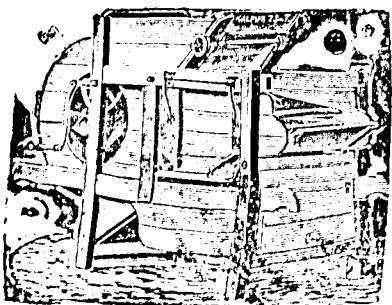
* L. „Köztelek“ 1912. évi 93. szám.

nyai közé a legjobban beillő, mert éppen a legfontosabb dologgal nem lesz tisztában, azzal t. i., hogy mely tenyészeltből kerültek ki ezen magvak?

Mert ezen fordul meg ugyszólván az egész takarmányrépa-termelés sorsa! — Hány gazda vetett már pld. kereskedésekből vásárolt «sárga eckendorfi» vagy «oberndorfi» magot (mert látta, hogy a szomszédja is azt termeli) és a második kapálás után kezdi észrevenni, hogy a répa teste egészen különböző alakú, színű lesz, a tábla nagy részén a répa kezd felmagzani és kiszedés után, mikor a termést már pontban megállapíthatta, komolyan megbánja azt, hogy egyáltalán belekezdett a takarmányrépa termelésébe, mert nem kapta meg azt a hasznot, amit joggal remélhetett. Persze ilyenkor nem ő a hibás, hanem vagy a szomszéd, aki reábeszélte, vagy a kereskedő, akitől a selejtes, kevesetérő magot vette. De hogy eszébe jutna az ilyen gazdának előbb egy kissé *érdeklődni az iránt, hogy kitől is szerezze be a takarmányrépa vetőmagját*, hogy ilymódon már eleve is biztos legyen a mag féleség-arányosságáról és kifogástalan minőségéről, ezt csak ritka kivétel, aki megeselekszi. Pedig ez legfeljebb egy levelezőlapjába kerülne. Ha ugyanis akár a *m. kir. növénynemesítő intézethez*, akár pedig valamely gazd. akadémia növénytermelési tanszékéhez fordulna ebbeli kérdésével, postafordultával megkaphatná a kívánt választ.

Sajnos, ezt hiába hangoztatjuk a gazd. szaklapokban, gazdaggyűléseken; a mi gazdáink még nem látják be annak az igaz voltát, hogy kár a külföldnek adózni selejtes piaci áruért, *mikor itt-hon, egyes szakszerűen kezelt nemesítő telepeken sokkal jobb minőségű, értékeesebb és olcsóbb árut kaphat*, mint amelyet neki a kereskedő, ki szükségletét jobbadán a külföldről szerzi be, nyújtani képes.

Ezen állításomat gyakorlati példával igazolom. A *Widder-féle abaujszéplaki* gazdaságban egy évtized óta vezetem a takarmányrépa-nemesítés laboratóriumí munkálatait és így módomban állott hazánk ezen legnagyobb, legtökéletesebben felszerelt és berendezett takarmányrépa nemesítő telepének üzleti forgalmával is megismerkedni. A debreceni és kassai gazdasági akadémia tanárai és III. éves hallgatói, kiket az 1911. évi nagy tanulmányi kirándulások alkalmából Abaujszéplakon kalauzoltam, tanuim lehetnek, hogy nem végeztünk meddő munkát ezen idő alatt. Csak az a kár, hogy senki

Minden gazdaságban nélkülözhetetlenek!!

Európaszerte első helyen elismert kítőnő szerkezetű és legolcsóbb, a gazda minde követelményeinek legjobban megfelelő

„Eredeti Kalmár-rosták“

Ez évi újdonságainkról szíveskedjék ingyen árjegyzőket kérni.

KALMÁR ZS. és TÁRSA Hódmezővásárhely

Különleges termény tisztító gépgyár és vasöntöde.

Vezérképviselő

A Magyar Királyi Államvasutak Gépgyárának Vezérügynöksége

BUDAPEST, V., Váci-körút 32.

sem próféta a saját hazájában és így a Widder-féle tenyésztet Német- és Csehországban sokkal jobban ismerik, mint nálunk idehaza.

Igy egy alkalommal azután megtörtént vele az, hogy kereskedőink drágálletták a «honi» származású magért a kért árat, amiért is Widder — ugyanolyan feltételek mellett, mint ahogy azt a magyar cégeknek ajánlotta — csehországi nagykereskedőknek adta el készletei azon részét, mely állandó vevői ki-elégítése után még fennmaradt.

Rövidesen ezután a nagy kereslet miatt még jobban felszökött a répamag ára. Idehaza már nem lévén készlet, kereskedőink kénytelenek voltak Csehországból — persze most már jóval magasabb áron — fedezni szükségleteiket. Így importálták az abaujszéplaki magot is, melyet azután drága pénzen — de nyugodt lelkiismerettel — vásárolták meg gazdáink, mert hiába: «mégis csak jó a külföldi répamag!»

Stolp Ödön.

Utmutatás, a városokban, nagyközségekben és azokhoz közel fekvő falvakban való gazdálkodásra.

Irta: Gáspár József.

VI.

A bolgár rendszerű kertészkedésnél, a közöny és előítélet mellett, mely alól a városi gazdák, éppen úgy, mint a falusiak, nem tesznek kivételt, az az akadály is felmerül, hogy ezt előbb meghonosítani s azután annak gyakorlatába is be kell vezetni a gazdákat. Magát a termelési ágat ugyan a bolgár kertészek régen kultiválják hazánkban, szemléltető példában tehát nem volt hiány, ennek ellenére azonban sem városi, sem falusi gazdát, ebben a termelési ágban foglalatossá nem találhatjuk. Ez a körülmény a feladat nehézségére vall, melynek megoldásánál csak erős akarat és kitartás vezethet sikerre.

Az öntözéssel kapcsolatos zöldségtermelésre azok a városi gazdák osztandók be, akiknek olyan kevés a birtokuk, hogy azokban, egy magára, megélhetésük feltételeit nem találhatjuk fel, s ennélfogva, hogy szükségleteiket előteremtésük, kénytelenek munkaalkalmak után nézni.

Mínt hogy azonban ennek a termelési ágának a meghonosítását az erre vállalkozó gazdák gyakorlati kioktatásának kell megelőzni: a magán tevékenységre támaszkodva a feladat megoldását várni nem lehet: felmerül az állami támogatásnak vagy a szövetkezésnek, avagy

mindakettő közreműködésének szüksége. Így jut a kertészet ennek az ágának meghonosítása a szociális kérdéssel kapcsolatba s mint kettős követelmény vár sürgős megoldásra. Mert ha csak annyi városi gazdának biztosíthatunk megélhetést, amennyi bolgár kertész ennél a termelési ágánál jelenleg hazánkban foglalkozik: a kivándorlók jelentékeny részét, új jövedelmi forrást nyitva, visszatartásra bírhatjuk.

Habár a városi gazda a trágya könynyű beszerzésénél fogva abban a helyzetben van, hogy a termékek által elvont tápanyagokat a teljes mértékig visszapolthatja, s így az állandó és nagy termékek biztosítására a legfontosabb eszköznek birtokában van: a *növények váltakozó termesztését* mégis ajánlani tudjuk, mivel ezáltal megfelelően értékesíti a trágját, a gazdag táperőben levő talajt pedig intenzívebben használhatja ki.

A termelés alá fogott növények sorrendjének megállapítása, aszerint, ahogy azt a váltakozó termelés szabályai előírják — e keretbe nem foglalható részletkérdés, mellőzve tehát ezt, csupán annyit jegyzünk meg, hogy a termények váltakozásánál a talaj termőereje másodrendű tényező, első és fontosabb szerepet ennél az a körülmény visz, hogy idő marad az egyes növények között a talaj előkészítésére.

Állattenyésztés.

A városi gazdának a növénytermeléshez hasonló, helyenkint pedig annak fölébe emelkedő jövedelmi forrása — az *állattenyésztés*, amelynek érdekeit szolgáltuk tehát akkor, amikor a takarmány termesztését a keret határát túllépő részletességgel tárgyaltuk. Az állattenyésztésnek minden ága helyet foglalhat a városi gazdálkodásnál, legnagyobb szerepet azonban mégis a *szarvasmarhatenyésztés* visz, mely után sorban következnek: a *sertés*-, *ló*-, *baromfi*- és a *méh-tenyésztés*. Kivételesen pedig: a *juh*- és a *nyultenyésztés*.

A *szarvasmarhatenyésztés* irányát a városi gazdálkodásnál a tejtermelés adja meg, a tenyészanyag megválasztásánál tehát az lesz a legfőbb szempont, milyen a tejelő képesség, mennyi tejet ad a tehén. Azt a tehenet, mely egy fejési időszak alatt 2000 liter tejet, mint minimumot nem ad, a városi gazda nem tarthatja istállójában. A megdrágult mindenféle anyag-, eszköz- és munkára, melyet a tejjgazdaság felemészt, csak úgy talál fedezetet a városi gazda, ha a fejésre beállított tehenci egy-egy fejési időszak alatt 2000—5000 liter között váltakozó tejmennyiséget adnak.

Ennél a kérdésnél azonban egy nagy nehézségre mutathatunk rá: ilyen teheneket hazánkban, ha lehet is, de nagyon keveset, az országos vásárainkon beszerezni. A tejjgazdaságoknak biztosabb alapra fektetése tehát egy nehéz feladat elé állit, melyet természeténél fogva csak huzamosabb idő után és kitartó munka mellett, lehet megoldani. Ebben az irányban a kezdeményezésnek a gazdakörök-ből kell kiindulni, melyre nézve azzal teendő meg az első lépés, hogy a gazdaköri tagok fejős teheneinek nyilvántartását vezetik be. Ennek a törzskönyvszerű feljegyzésnek, hogy a sok rovattal el ne riassza a gazdakör tagjait a bejelentéstől, egyelőre csupán arra kellene szorítkoznia, hogy az egyes tagoknak hány tehene van s azokból külön-külön, két-szeri vagy háromszori fejéssel, naponkint mennyi tejet fejnek.

Mínt hogy a tehenek tejelő képességének elbírálására egy-egy fejési időszak mennyiségére van szükségünk, nyilvántartásba veendő: mikor borjazott és mikor apasztott el a tehen, s e két időhatár között havonként legalább kétszer — a napi fejési eredmény. Az így nyert kevés adathoz is megállapítható a tehenek tejelő képessége, mely addig, amíg a gazdák a részletesebb feljegyzésekkel megbarátkoznak, elég tájékoztatást nyújt a tenyészanyag kiválasztására, s különösen arra, ami a tejelő képesség fejlesztésére igen fontos, hogy a bika annak a jellegnek kialakítására, kiszemelhető lehessen.

Az eredmény, mely már az első nemzedéknek a tenyésztésbe sorolásáról mutatkozni fog, megkedvelteti a gazdákkal az adatgyűjtést — a tehenekre vonatkozó részletesebb feljegyzéseket, — melynek bekövetkezése után lehet tárgyalni rendszeres törzskönyvezésről. A rendszeres törzskönyvbe nem lesz elég csupán a tej mennyiségének feljegyzése, vele már a tej összetételét, nevezetesen: a zsirtartalmat is feljegyezniük kell. A kettő együtt: a mennyiség és a zsirtartalom körvonalozza teljesen a tehén tejelő képességét.

A fajták kérdését is föl kellene vetnem, amidőn a szarvasmarha tenyésztését tárgyalom, de mivel jelen esetben a főszó a tejelő képesség kifejlesztése s ennek az érvénynek hasznosítása: a fajták kérdésének tárgyalása alól felmentve érzem magamat. Annyit azonban szükségesnek tartok mégis megjegyezni, hogy azok a fajták, melyek hazánkban meghonosodtak s jó tejelő képességükkel tűnnek ki, a kitűzött cél elérésére nagyobb biztosítékot nyújtanak; tehát minden gazdának saját érdeke, hogy ha tejelő jelleget akar kifejteni, jó tejelő tehenre akar szert tenni, abból a fajtából vásá-

Legnagyobb választék és legjutányosabb árban kapható: Divatos férfi ingek, alsó-nadrágok, gallérok, kékeltők és finom angol és francia zsebkendők. Női len és chiffon ingek, bugyigók, szoknyák, háló ingek és kabátok. Fiu és leányka fehérnemű minden nagyságban és minőségben állandó raktár.

Sárga Kristóf

utódai

fehérnemű, vászon és szőnyeg nagyraktára
KOLOZSVÁRTT, Deák Ferenc-utca 3. sz.

Telefonszám 567.

Mátrác, paplan, pokróc, valamint mindenféle ágyhuzat szakszerűen készítve, olcsó árban található. — Minden fajtájú és nagyságú szalon, ebédlő és futószőnyeg, gyapju és csipkefüggönyök.

Amerikai önműködő ablak-rolletták egyedüli főraktára.

roljon tehenet, melyek erre a célra a legjobban megfelelnek.

Igen természetes azután, hogy ha a városi gazdák előtt tett értelemzők a teheneket vállvetett erővel állítsanak elő: le kell, hogy mondjanak az eddigi üzérkedéssel párosult gyakorlathoz, hogy a teheneket lefejtés után eladják — legtöbbször a mézarszékre — s annak helyébe friss borjas teheneket vásároljanak, melyeknek azután borjai, ha t. i. a tehen leadja borju nélkül is a tejet, viszont a mézarszékre kerülnek. Mert ezzel, ha talán az egyes gazdák valamelyes hasznát is tudnak felmutatni, kiszámíthatatlan kárt okoznak a tejelő jelleg kialakítására való törekvésnek. A lefejt tehenek eladásával ugyanis a legjobb tehenek kerülnek fiatalon, vagy még használható korban mézarszékre, melyekből éppen, mint a tejárak egyre emelkedése mutatja, az országban szeltében-hosszában legnagyobb a hiány. Az a tehen, amelyiktől 3000—4000 liter tej fejtető egy tejelési időszak alatt, megérdemli, hogy a gazda azon a 3—4 hónapra keresztül, ameddig szárazon áll, isfállójában tartsa s ne vonja meg tőle a takarmányt az alatt az idő alatt sem, amikor nem fizet érte tejjel.

(Folyt. köv.)

KISEBB SZAKKÖZLEMÉNYEK.

+ **Az állati tetvek irtására** ajánlatos szappanos víz és petroleum keveréke. 125 gramm házszippan 25 liter vízben főzendő. Midőn a szappan teljesen feloldódott, 5 liter petroleumot öntünk hozzá és néhány percig szorgalmasan keverjük. Lehűtött állapotban ezen keverék kocsonyaszerű lesz. Ebből egy rész 9 rész meleg vízben feloldatik s ezzel az állatok bedörzsöltetnek. A bedörzsölés egy ruhadarabbal vagy kefével eszközölkendő. Ezen szer a tetvek ellen jobb mint mérges kenőcsök, melyek nem mindig veszélytelenek.

+ **Lovak tolokodása.** Némelyik ló a melléje fogott ló felé tolokodik, mások pedig kifelé húznak. Elsősorban is az ügyes és gyakorlott kocsis kötelessége e bajon segíteni. Néhány jól irányított ostoresapás olykor esodát művel. Mindenesetre a kocsinak tudnia kell, miként alkalmazza az ostort. A csapásnak minden alkalommal a tolokodó oldal vállára, lapockájára kell esni. Fájdalom, a legtöbbször úgy biztatás gyanánt, mint büntetésből, a legtöbb kocsis a lovak farát vágja végig az ostorral s ezzel kirugóvá teszi a lovat. Minden ostoresapás a lapockára legyen irányítva.

+ **Az itatóvíz jóságának befolyása a tejtormolásra.** Egy svájci szaklap nyomán közöljük a következőket: Egy tejszállító, ki 24 tehenet tartott, kénytelen volt a múlt évben kutja kiapadása következtében, állatai itatására folyó csatornavizet használni. Ezen csatornavíz nem volt nagyon alkalmas a tehenek itatására s azt nem szívesen itták eleinte, de utóbb lassanként megszokták azt. Karácsony táján a forrás újból megszerzetetett és a marhák ebből kaptak. Hamarosan észrevehető volt a tej szaporodása, mert élvezettel szüresölték az állatok e vizet. Tizenkét nap múlva a tejszaporulat fejenként és naponta 1.1 kg. volt. Ezen gyara-

podásnak más magyarázata nem lehetett, mint a viznek jobb minősége, mert a forrásvizből a csatorna vizére történt átmenetelkor viszont rendkívül apadt a tejhozam.

+ **A savó takarmányértéke.** Egy gazdasági tanintézetnél a savó takarmányértékére nézve igen érdekes kísérletet tettek. A savó a sajtkészítésnél nyeretelt s azon frissen etették fel a sertésekkel. A kísérletet megelőző héten a sertéseket ép úgy etették, mint a kísérletek alatt abból az okból, hogy az állatok a kísérlethez használt új eledelhez hozzászokjanak és hogy a gyors takarmányváltoztatás által okozott rendellenes magaviselet tévedéseket ne okozzon. A kísérleteket négy csoport állattal végezték. Az első csoport eledelét egyenlő mennyiségben kevert liszt és korpá képezte. A többiek két rész korpá és egy rész lisztből készült keveréket kaptak. Ezen utóbbi takarmányt egyszer két rész vízzel, máskor savóval elegyítették. Az 1. kísérlet, tisztán savóetetés, rossznak bizonyult. A 2. kísérletnél azok a sertések, amelyek vízzel kevert korpát és tejet kaptak, 50 kg. súlygyarapodás létesítésére 276. kg. liszt- és korpavegyületet fogyasztottak. A 3. kísérletben, ha a liszt és korpá viz helyett savóval kevertelett, átlagosan 180 kg. savó, 50 kg. korpá- és lisztkeveréket tett fölőssé. A kísérleteket télen is édes savóval végezték, s teljes figyelmet érdemel az a törekvés, hogy a savó nyáron át a felhasználásig édesen tartassék, mert savanyu vagy romlott savóval ilyen kedvező eredményekre nem számíthatni.

+ **A onkorripában foglalt káros nitrogén meghatározásáról.** Friedl Gusztáv dr. a következőket írja:

A mezőhegyesi cukorgyár 1911—12. évi campagneja alatt végzett kísérletekből kitűnik, hogy különösen magas nitrogéntartalmu répánál a régi Stammer-érték teljesen használhatatlan és hamis értékeket ad. A várható cukornyeredék vagy melasznyeredék, a mint az a dolgozat számbeli adataiból kitűnik, sokkal biztonságosabban számítható ki a káros nitrogéntartalom alapján, amiért is a szerző ajánlja, hogy a káros N kérdésével fokozott mértékben foglalkozzanak az érdekeltek.

Azt a számot, mely megadja, hogy mennyi cukor marad a melaszban vissza, a répa melaszértékének nevezhetjük.

+ **A csiperkegombatermesztés.** A csiperkegomba nevelése csakis nagy-körültekintés mellett szokott sikerülni. A gomba termesztéséhez szükséges talaj tisztá ló- vagy marhatrágya, sóf lehet kevert is. A friss trágyát a szalmaszálaktól a lehetőség szerint megszabadítjuk s az egész szükséges mennyiséget esőtől védett helyre, egy csomóba összaradjuk s érni hagyjuk. Minden második napon alaposan átforgatjuk, úgy, hogy a belső réteg kívülre, a külső pedig belülré kerüljön s ha száraz volna önlöző kanna segítségével meglocsoljuk. Az így kezelt trágya 2—3 hét alatt rendszerint kész, barnás-fekete színűnek és perhanyónak kell legyen. A trágyából sófél pincében vagy szabadban készített gombaágyban 25 cm. magas rétegben szétterítjük, lefukózzuk, vagy letapossuk s ezekre 10 cm. sor- és növényfávolság mellett 3—4 cm. mély lyukakba tesszük a gombacsirát s azt trágyával betakarjuk. Néhány nap múlva a trágya felületét fehér szálak lepik el s ez jele annak, hogy munkánk eredménynyel jár. Ekkor az egész ágyat 3—4 cm. vastag föld réteggel beborítjuk s a gombák csakhamar megjelennek. A gombatermesztés azonban pincében, vagy lóistálló egy-egy sötétben-zugában sohasem sikerül úgy,

mint a gombaágyakban. Ezek készítése a következő: A földben ásunk egy 60 cm. mély, 1 m. széles és 5—6 m. hosszú gödört. Ennek a két végében megcsináljuk az előkészített trágyából a gombaágyat, a közepén azonban körülbelül 1 m. hosszú és széles részt üresen hagyunk, illetve azt egész a föld színéig megtöltjük friss lótrágyával s így ezzel az ágyat két részre osztottuk. Ennek a trágyarétegnek a célja az, hogy a két gombatelepet állandó és egyenletes meleggel lássa el. Évégből az ágyakon deszkákat fektetünk keresztbe s azt behányjuk trágyával. Így azután a trágyaréteg megakadályozza a szükséges meleg elillanását s emellett a telepet kötélben tartja, amire feltétlen szükség van, mert különben sárga, éhettele gomba teremne.

+ **A szennyviztelepekről.** Az aradi szennyviztelepről az 1910—11. évben szerzett tapasztalatokról ifj. Rösler Károly a kísérletügyi közlemények egyik utóbbi számában összefoglalólag a következőket írja:

A 36 katasztrá is holdat kitevő szennyvizsűrő telep már nem elégséges arra, hogy rajta Arad városának évről-évre fokozódó szennyvize elhelyeztessék. A telep szűrőképessége ugyanis az állandó vízborítás folytán megromlott, a talaj megtömődik, a vetemények erősen gazsodnak úgy, hogy azok kitisztítása évről-évre több költséggel jár.

A szennyvizsűrő telepnak leghálásabb növénye a takarmányrépa, mely kezdetben ugyan lassan fejlődik, de az egyezés után oly buja fejlődésnek indul, hogy végül kat. holdanként átlagosan 900—1000 q gyökértermést ad. A répa levélzete még október hó végén is teljesen üde zöld.

A tengeri kat. holdanként mintegy 25 q csöves termést ad, míg a csalamádé 2 és fél 3 méter magasra is megnő.

A herefélék közül a lucerna 3 évig jó termést ad, de a negyedik évben már erősen gazossá lesz. A vöröshere bármily sürűen vetessék is, a második kaszálásra már annyira tele lesz vadmoharral, hogy azt tovább megtartani nem érdemes.

Ugy a takarmányrozsa, mint a zabosbükkeny kiválóan diszlenek szennyvizsűrő telepen és termelésük azért is megokolt, mert mindkét növény kitűnő gyomirtó.

Az öntözést legjobban türik és leginkább meghálálják a takarmányrépa, tengeri, csalamádé és a lucerna, míg a takarmányrozsa és zabosbükkeny rendszerint nem kell megöntözni. Mindenfélé takarmánynövény jól és biztosan értékesíthető különösen akkor, ha az alföldi száraz időjárásnál a szántóföldeken termesztett takarmánynövények gyenge termést adnak.

+ **Vetőmag.** Vetésre csakis a legutolsó termésből használjunk gabonamagot. Korábbi termésből származó mag többet vagy kevesebbet veszített csiraképességéből. Ha mindazonáltal kényszerülve volnánk régebbi gabonát használni vetésre, akkor győződjünk meg előzőleg annak csiraképességéről. A kisebb csiraképességből credhető hiányos kelés kiegyenlítésére a magmennyiséget megfelelőleg emelni kell. A csiraképesség megállapítása nem nehéz és nem kíván költséges berendezést. Elégséges, ha a vizsgálandó gabonából bizonyos számú magot felvasva nyirkos itatópapiros vagy megnedvesített gyapot ruhadarabok közé helyezzük és megfelelő hőmérséklet mellett csiráztatjuk. A bizonyos idő múlva meghatározott csirázási százalék mutatja ki a vetőmag csiraképességét. Ez oly esékely fáradsággal és kiadással jár, hogy egy gazdának sem volna szabad ezen eljárást elmulasztani.

+ **A keményítő és cukor meghatározása erjesztéssel.** E kérdéssel foglalkozott a kísérletügyi közlemények egyik utóbbi számában *Hérics Tóth Jenő dr.* és *Ostrowszky Antal*. Tanulmányuk összefoglalásában a következőket írják:

Az általuk módosított erjesztési eljárással nyert keményítő értékek megközelítik a Weiser—Zaitschek-féle tiszta keményítőértéket.

Deibrück—Munsche faktora 51.29 gr. CO.—100 gr. keményítővel a burgonyánál jó eredményt ad, viszont a szemes terményeknél a Weiser—Zaitschek-féle tiszta keményítőre egyeztetett s általunk megadott faktorok a megfelelőbbek.

A szesznyeredék kiszámításánál a lényeges eltérések a különböző analitikai eljárásokból folynak. A keményítőtartalmu anyagoknál a Weiser—Zaitschek-féle tiszta keményítőt megállapító, vagy a közölt erjesztési eljárást volna célszerű általánosságban elfogadni. A többi eljárásoknál, a keményítőkihasználás látszólag nagyon alacsony. Lényeges előnye a két ajánlott elemző módnak, hogy azoknál a keményítő értékét a legkülönbözőbb arányokban módosító hibatorrások, a lehetőség szerint ki vannak küszöbölve, ezért a különböző terményekből várható szesznyeredék kiszámítására egységesebb alapunk van.

A szeszgyárosra a legmegfelelőbb az erjesztési módszer s még jobb lenne, a keményítőérték helyett az alkoholértéket vagyis optimumban elérhető szesznyeredéket megadni.

A vegytiszta keményítőt a diastáze rozsabbal folyósítja és cukrosítja, mint a közönséges kereskedelmi árut. Ennek oka a sók és esetleg koenzym hiányára vezethető vissza.

A répát gőzöléssel feldolgozó szeszgyárosra nézve, a gőzöléssel feltároló elemző eljárás, a diffúzióval dolgozó, az erjeszhető cukrokat kioldó erjesztési eljárás az irányadó.

Az erjesztési vizsgálatoknál, ha a kut vagy a forrás vize erjedés szempontjából megfelelő, akkor tápsók használata felesleges.

LEVELEK.

A szárazajtai gazdakör ünnepe.

A szárazajtai ismeretterjesztő előadásra folyó év február hó 9-én, vasárnap két vendége érkezett a szárazajtai gazdakörnek, kiket a nagytömegben összekörnek, kiket a nagy tömegben összekörreglett gazdaközönség a legnagyobb szeretettel fogadott. A székely ifjak zenekara indulók és hazafias dalok játszásával járta be a község utcáit, hírül adva vendégek érkezését. A gazdák közül mintegy 200-an vettek részt s hallgatták végig az előadást, kiknek nagyrésze gazdakör beiratkozott rendes tagja is.

Az első előadást *Losonczy Dénes*, mint a miniszteri kirendeltség képviselője tartotta meg, az állattenyésztés köréből. Köszönet illeti érdekes és többek kérdéseire választ adó előadásáért. — *Drégelyi Aladár* állatbiztosító szövetkezeti felügyelő ismertette ezután az állatbiztosító szövetkezeti elnökeiről és a már előzetesen aláírt 60 taggal, mintegy 100 üzletrésszel, nyomban meg is alakította az *állatbiztosító szövetkezetet*.

A szövetkezet igazgatósági elnöke lett: *Kelumbán Sándor* körjegyző, ügyvezető-igazgatója *Incze Viktor* áll. tanító. Felügyelő bizottsági elnök lett: *Dávid Ferenc* áll. tanító.

A választások megejtése után *Incze József* áll. ig. tanító mondott köszöne-

tet az előadónak szíves közreműködésükért, valamint a jelenvoltaknak megjelenésükért.

Bármiként is beszélnek, vidékünkön némely emberek Szárazajtáról, annyi bizonyos, s azt nyugodt lelkiismerettel elmondhatjuk: *«népünk jó!»* s minden nemes célú intézmény megalakítását, nemcsak a legnagyobb készséggel támogatja, hanem azoknak előhaladását, minden erejéből segíteni igyekszik. Legnagyobb bizonyíték erre az, hogy bátran elmerjük mondani, nem sok község van vármegyénkben, ahol annyi erkölcsi testület létesült volna és oly szép eredménnyel működne, mint *Szárazajtan* működik ma. Van: 1. fogyasztási szövetkezet; 2. hitel-szövetkezet; 3. gazdakör; 4. ifjúsági egyesület; 5. nőegylet; 6. dalárda; 7. zenekar; 8. tűzoltó-testület; 9. állatbiztosító szövetkezet; 10. műkedvelő-társaság.

Van: Emke-, nép-, ifjúsági- és vándor-könyvtár, amelyekre nézve szintén azt mondhatjuk, hogy könyvektől üres a szekrény, mert alig, hogy beérkezik 40—50 darab könyv, máris 60—70 ember a kikérője azoknak.

Ezen egyesületek fennállása bizonyítékul szolgálhat arra, hogy a *közművelődés terén*, a község vezérémberei, kötelességükkel teljesítik.

Tudósító.

EGYLETI ÉLET.

Jegyzőkönyv,

az Erdélyi Gazdasági Egylet igazgató-választmányának Kolozsvárt, 1913 február hó 3-án tartott üléséről.

Elnökölt: *Br. Bánffy Ernő* e. elnök.

Előadott: *Tokaji László* e. titkár.

Jegyzett: *Török Bálint* e. segédtitkár.

Jelen voltak: *br. Jósika Gábor* és *Lészi Ferenc* e. alelnökök, *I. Sperker Ferenc*, *Jakab László*, *br. Mannsberg Sándor*, *dr. Szentkirályi Ákos*, *dr. Páter Béla*, *Sztankovits János*, *dr. Baintner Ferenc*, *Szász István*, *Reich Albert*, *László László*, *Papp Elemér*, *dr. Papp József*, *Jászberényi András*, *dr. Csérei Lajos*, *Wolszki Győző*, gyalui; *Rosenberger Ignác*, gy. *Rosenberger Sándor* és *Vásárhelyi István*.

Elnök az ülést megnyitván, a jegyzőkönyv hitelesítésére felkéri *Szász István* és *I. Sperker Ferenc* tagokat.

Titkár, a földművelésügyi minisztérium leiratai kapcsán bejelenti, hogy a mezőgazdasági ügyeknek törvényhatóságoknál való intézéséről szóló 1912. évi XXIII. t.-c. a folyó évi január hó 1-től életbelépett és ez alkalomból a miniszter a gazdasági egyesületekhez, így az E. G. E.-hez is leiratot intézett, melyben kéri az egyesületeket, hogy a gazdasági felügyelőségeket működésükben támogatásuk és tudatja, hogy az egyesületek támogatására és a velük való egyöntetű működésre a felügyelőségeket utasította. — Tudomásul szolgál.

Titkár bejelenti, hogy az egylet által rendezendő szociális tanfolyam céljaira kért államsegélyt a földművelésügyi miniszter megadta. Az Elnökség a tanfolyam programját megállapította, idejét március hó végére tűzte ki. A programot felolvassa. — Helyeslő tudomásul szolgál. A szükséges intézkedések megtételével az Elnökség megbízatik.

Ugyanő bejelenti, hogy 22.116 VII. 1. sz. a. a miniszter megküldte a vármegyék székhelyeinek piacain 1912. évi november hó közepén az egyes terményekért fizetett árak jegyzékét. — Tudomásul szolgál.

Ugyanő bejelenti, hogy az egyesület 1126—II. 88. sz. a. kelt kérésére, a kereskedelemügyi miniszter megengedte, hogy az erdélyi vármegyékben, a Máv. vonalain fuvarlevelenként legalább 10.000 kg.-ként való díjfizetés mellett, az élelmezési és takarmányozási célokra használandó burgonya, tengeri és bab kedvezményes vasúli díjtételek mellett szállíttassanak. A kedvezmény legkésőbb május hó végéig lesz érvényben és csak a kirendeltség vármegyei megbízottjai útján érvényesíthető. — Tudomásul szolgál.

A társegyesületek átiratai kapcsán ugyanő részletesen ismerteti a Magyar Gazdaszövetségnek a Balkán-kereskedelmi szerződések megváltoztatása tárgyában elfoglalt álláspontját és e tárgyban az egyesülethez intézett átirata alapján javasolja, hogy az igazgató-választmány csatlakozva a Gazdaszövetséghez, az O. M. G. E.-hez és a többi gazdasági egyesületekhez, fejezze ki tiltakozását, miután a jelenleg fennálló külkereskedelmi szerződések tervbe vett megváltoztatásával állategészségügyünket, állattenyésztésünket és ezzel együtt egész mezőgazdaságunkat nagy veszedelem fenyegeti. — Titkár előterjesztése alapján a választmány tiltakozó felirat küldését határozta el, amelynek megszerkesztésével Elnökséget megbizta.

Ugyanő bejelenti, hogy az O. M. G. E. a magyaróvári növénytermelési kísérleti állomással karöltve cukorrépa-termelési kísérleteket óhajt végeztetni az ország különböző részeiben és 628—913. sz. átiratában az O. M. G. E. felkérte az E. G. E.-t, hogy tagjait kérje fel, miszerint a kísérletek végrehajtására vállalkozni sziveskedjenek. Az elnökség e tárgyban felhívást bocsájtott ki, amely a lapban közölve lévén, tudomásul szolgál.

Ugyanő bejelenti, hogy 5141—912. sz. a. a Délvidéki Földművelők Gazdasági Egyesülete az E. G. E.-nél eladó tavaszi vetőmaganyag iránt érdeklődött. Vetőmagban hazarészünk gazdaközönsége is szűkölködik. Az Erdélyi Gazda-ban közölt felhívás dacára sem jelentett be eladó vetőmagot senki. — Tudomásul szolgál.

Ugyanő bejelenti, hogy a G. E. O. Sz. 3335—912. sz. átiratban tudatta, hogy december hó 22-én tartott ülésén az egylet tagdíj leszállítási kérelmét kedvezőleg intézte el és az E. G. E. tagdíját az 1912. évre 300 koronáról 100 koronára szálítottta le. — Örvendetesen tudomásul szolgál.

Ugyanő előadja az Erdélyrészi Falkavadász-Társaság 5—1913. sz. átiratát, amelyben a folyó évi október hó 5., 12. és 19. napjain, Zsukon rendezendő lövészverseny céljára 400 korona jutalomdíj adományozását kéri. — Igazg. vál. a 400 kor. segélyt megszavazta és szeptember hó 20-án beküldendő nyugta ellenében kiutalni engedélyezte.

Ugyanő előadja az Udvarhelymegei Gazdasági Egyesület kérését, melyben az egyesület által Székelyudvarhelyen rendezendő orsz. bikakiállítás céljaira jutalomdíj 200 kor. engedélyezését kéri. Egyben az egyesület képviselőjében való megjelenésre egy tag kiküldését kéri. — Igazgató-választmány a 200 kor. jutalomdíjat engedélyezte azzal a hozzáadással, hogy a 200 korona egy összegben, mint az E. G. E. díja, egy nagy tenyésztőnek adandó ki. A képviselőtől való gondoskodásról elnökséget a vál. megbizta.

Ugyanő bejelenti, hogy az aradi, brassói, kolozsvári, marosvásárhelyi és szegedi kereskedelmi és iparkamarák közös memorandummal fordultak a képviselőházhoz, a Maros folyónak szabályozása és Marosvásárhelyig való hajózha-

tóvá tétele tárgyában. A miniszter e tárgyban költségvetése keretén belül intézkedéseket is tett. — Örvedetes tudomásul szolgál.

Ugyanő bejelenti, hogy a földmivvelésügyi miniszter 12.768—912. sz. a. a vámügyi tanács szabályzatának és ügyrendjének egy példányát László László e. tagnak való kézbesítés céljából — ki a vámügyi tanács kinevezett tagja — megküldte. A kézbesítés megtörtént. — Tudomásul szolgál.

Ugyanő bejelentette, hogy az egyesületnek 1912. évi szeptember hó 16-án 1022—II.—82. sz. a. kelt kérésén a földmivvelésügyi miniszter 95.915. IV. 1. sz. a. az idei ősz folyamán rendezendő ló-, szarvasmarha-, sertés-, juh-, házinyul-, baromfi-, továbbá gép-, eszköz-, anyag- és terménykiállítás díjazásaira és rendezési költségeire az államsegélyt megadta. Az állattenyésztési és kiállítási szakosztály legközelebbi végrehajtott bizottsági ülésén a szükséges lépéseket a kiállítás tárgyában meg fogja tenni. — Örvedetes tudomásul szolgál.

Ugyanő bejelenti, hogy az egyesület által rendezett számtartási tanfolyam december hó 17. és 18. napjain megtartott. A tanfolyamot Tokaji László e. titkár nyitotta meg; előadók: dr. Seyfried Károly és Wolszky Győző voltak. — Tudomásul szolgál.

Ugyanő bejelenti, hogy az O. M. G. E. a takarmányneműk és műtrágyafélék mai elavult vasuti tarifarendszerének megváltoztatása céljából egy akciót indított, amelyben való közreműködésre az E. G. E.-t is felkérte. A titkári hivatal e felkérés alapján az egyleti tagokhoz kérdőíveket küldött sőt és Erdély több vármegyéjéből értékes adatokat szolgáltatott az O. M. G. E.-nek e tárgyban feldolgozás céljából. — Helyeslő tudomásul szolgál.

Ugyanő bejelenti, hogy az egyesületet az O. M. G. E. december hó 21-én tartott közgyűlésén Szász István és Juhász Árpád ig. vál. tagok képviselték, a G. E. O. Sz. nagygyűlésén való megjelenésre pedig a közgyűlés által kiküldött tagokat kérte fel az elnökség. — Tudomásul szolgál.

Ugyanő bejelenti, hogy az igazgatóválasztmánynak az erdélyrészi birtokválogatási statisztika összeállítása tárgyában adott megbízása alapján, az Elnökség látva, hogy az e célra megszavazott 3—400 korona elég nem lesz, az E. M. K. E.-hez fordult segélyért és az E. M. K. E. e célra 2500 kor. segélyt szavazott meg. A statisztika összeállításához szükséges adatok egybegyűjtése tárgyában a titkári hivatal 9000 drb névre szóló kérdőívet bocsájtott ki, amelyekből három hét alatt 1600 érkezett vissza. Az adatok feldolgozásához két segéderő felvételének engedélyezését kéri. — Az igazgatóválasztmány az E. M. K. E.-nek a nyújtott segélyért hálás köszönetét fejezi ki és óhajtja, hogy az adatok minél előbb publikálhatók is legyenek. A két segéderő felvételét a választmány engedélyezi.

Ugyanő bejelenti, hogy Hirsch Ödön szeszgyárosnál az 1913. év első negyedében 3600 q. szárított szeszmoslék kerül eladásra. A lapban is közölve lévén, — tudomásul szolgál.

Ugyanő kéri az igazgatóválasztmányt a közgyűlés napjának megállapítására. Elnökség javaslatára az igazgató választmány a közgyűlés napját a régi szokásokhoz híven, virágvasárnapra tűzte ki, mely nap az idén március 16-ára esik.

Ugyanő bejelenti dr. gróf Teleki Domokosnak azon indítványát, hogy az

egyesület a motorbenzin árának további felemelése ellen illetékes helyen tiltakozását fejezze ki. Javasolja, hogy az egyesület kérje fel a G. E. O. Sz.-t, hogy a miniszteriumban járjon közre, miszerint a finomítók határt nem ismerő kapzsiságának valamelyes uton határ szabassék, hogy a mai türhettelen állapotok megszűnjenek. — Igazgatóválasztmány az indítványt helyesléssel elfogadta és az elnökséget a szükséges lépések megtételével megbízta.

Titkár bejelenti Barcsay Domokos és Gajzágó Tivadar egyleti alapító tagoknak elhunytát. — Választmány emlékeiket jegyzőkönyvileg megörökíteni határozza.

Ugyanő előterjeszti az Elnökségnek vármegyei Gazdasági Egyesület (Dicsőszentmárton) alapító tagnak, Bartha László m. kir. kincstári ispán (Marosludas) rendes tagnak jelentkezett. — Választmány a jelentkezőket örömmel üdvözli és az egylet tagjai sorába fölveszi.

Ugyanő bejelenti az elnökségnek azon indítványát, hogy Török Bálint e. gyakornoknak segédtitkári cím adassék, miután segédtitkári teendőket végez. — Igazgatóválasztmány az Elnökség előterjesztéséhez egyhangulag hozzájárul.

Dr. Szentkirályi Ákos beszámol az irodalmi szakosztály 1913. évi működéséről. — Amelyet az ig. vál. tudomásul vesz.

Dr. Szentkirályi Ákos a következő indítványt terjesztette a választmány elé:

A helybeii lapok közölték a kormánynek azt a szándékát, hogy több erdélyrészi városban *vegyszerelési állomás* felállítását tervezi, ugyszintén több városban *növénytermesztési kísérleti állomást* akar szervezni és még egy *vetőmagvizsgáló állomást* létesít egyik erdélyrészi városban. Kétségbe vonhatatlan lévén mind ezeknek az állomásoknak közegészségügyi s mindenekfelett mezőgazdasági szempontból való fontossága: az erdélyi gazdasági egylet örömmel üdvözli a kormány szándékát. Aggodalommal tölti el azonban az a hír, hogy a kolozsvári vetőmagvizsgáló állomás ezután csak *fiók-állomás* jellegű lenne s egy másik erdélyrészi városban létesítenék egy nagyobb szabású fő-állomás. Valószínűvé teszi azt a szándékot az a körülmény, hogy a kolozsvári vetőmagvizsgáló állomás mostani — a modern igényeknek már egyáltalán meg nem felelő — épülete helyett, 84.000 K költséggel tervezett új épület építésére, az 1912. évi költségvetésbe felvett 42.000 K I. részlete, nem vétetett igénybe s az építés maig sem kezdetett meg. Megtörténhetik tehát, hogy a *gazdasági akadémia székhelyén* levő vetőmagvizsgáló állomás, nem fog megfelelően tervezett épületben olyan modern felszerelést kapni, mely a vetőmag vizsgálattal kapcsolatos *tudományos buvárkodást* lehetővé tenné. Mely fontos cél buvárkodás, a mezőgazdasági felsőszakoktatás székhelyén, közvetlenül is előnyére válna az oktatásnak.

Még nagyobb aggodalomra ad okot az a hír, hogy egy másik erdélyrészi városban létesíteni szándékoltnak a *gyógynövénytermesztési állomáshoz utaltatnék át a gyógynövénytermesztés és vizsgálat intenzivebb felkarolása*. Ennek a szándéknak megvalósulása esetén, a kolozsvári gazdasági akadémia gyógynövénytelepe és gyógynövény kémiai laboratoriuma a *jövőben sem remélhető* működésének hathatósabb támogatással való *megeősödését*. Ez pedig a mezőgazdasági felső szakoktatás érdekében kívánt és óhajtandó. Fokozza az aggodalmat a kormánynek az a szándéka, hogy az itt említett növénytermesztési kísérleti állomással kapcsolatban oly intézmények szerveztessenek, a melyeknek a mezőgazdasági felső szakoktatás — az akadémia — székhelyén még hiányoznak s belátható időn belül hiányozni fognak, ha máshelyt létesítenék. Ugyanis *magnemesítő állomá-*

más és a tudományos buvárkodásra hivatott laboratoriumok egész sorának létesítése szándékoltnak, nevezetesen:

1. Agrárkultur kémiai laboratorium.
2. Agrikultur botanikai laboratorium.
3. Agrikultur bakterológiai laboratorium.
4. Növény élettani laboratorium.
5. Növény kórtani laboratorium.
6. Mikrofotografiai laboratorium.
7. Floristikai laboratorium.

Mivel mindezeknek a laboratoriumoknak nemcsak az erdélyi részeken felállítani szándékoltnak növénytermesztési kísérleti állomások által, ugyszintén az erdélyrészi mezőgazdaság által beszolgáltatandó, beküldendő anyag gyakorlati célú feldolgozása lenne a feladata, hanem megfelelő tudományos buvárkodásra, tehát a tudomány mivvelésére is hivatvák: kétségtelen, hogy a mezőgazdasági felső szakoktatásnak és az általános mezőgazdasági tudományos buvárkodásnak is megbecsülhetetlen *segítő társai* és alig pótolható *demonstrációs* intézményei. Eppen ezért *nagy veszteség érne* a kolozsvári gazdasági akadémiát, ha ez a laboratorium komplexuma és a magnemesítő állomás, nem az akadémia székhelyén állíthatnák fel, a hová a vizsgálendő anyag bárholnan beküldhető és a honnét a bárhol levő kísérleti terek munkája, mint központból, könnyen irányítható és ellenőrizhető.

Kétségtelen továbbá, hogy Kolozsvárt, mint *tudományegyetemmel bíró városban* a felsorolt laboratoriumok tudományos működése eredményesebb, a tudományt nagyobb körre kisugárzó és már azért is könnyebb lenne, mert az egyetem és a muzeum egylet gazdag könyvtára, az egyetem botánikus kertje és egyéb intézményei is segítségére volnának.

Mindezekért szükségesnek vélem (javasolom), hogy az egyesület a kolozsvári gazdasági akadémia érdekében, ugyszintén a mezőgazdasági tudományos buvárkodás célszerűbb előmozdítására kérje, felirat rendén a kormányt, miszerint:

1. a kolozsvári vetőmagvizsgáló állomásnak, az 1912. évi költségvetést indokoló szavai szerint „teljesen alkalmatlan és elégtelen” épülete helyett, a költségvetésileg már megszavazott 84 000 korona költséggel új épületet mielőbb építtesse fel olyan modern berendezéssel, mely lehetővé teszi a tudományos buvárkodást is;

2. megfelelő dotáció és személyzet adásával tegye lehetővé a gazdasági akadémia gyógynövénytelepének és gyógynövény kémiai laboratoriumának nagyobb körű, intenzivebb működését;

3. létesítsen Kolozsvárt, a gazdasági akadémia székhelyén, magnemesítő állomással kapcsolatban nagyobb szabású növénytermesztési kísérleti állomást s ennek keretében létesítse a felsorolt laboratoriumokat.

Az igazgatóválasztmány *Jakab László, Sperker Ferenc, dr. Péter Béla, dr. Cséner Lajos* és mások felszólalása után az indítványt elfogadja és elhatározza, hogy ez ügyben küldöttségileg fog sürgősen eljárni a miniszteriumban, a küldöttség tagjainak megválasztását elnökségre bizza.

Több tárgy nem lévén, elnök az ülést berekesztette.

K. m. f.

Szociális tanfolyam az E. G. E.-ben.

Az Erdélyi Gazdasági Egylet a Nagyméltóságú m. kir. földmivvelésügyi Miniszter úr erkölcsi és anyagi támogatása mellett, a folyó évi március hó 28., 29. és 30. napjain Kolozsvárt, a vármegyei ház kistermében a kolozs-, szolnokdoboka- és tordaaranyosmegyei papok, tanítók és jegyzők részére, az alábbi program mellett

szociális tanfolyamot rendez, amelyre az egylet tagjait, valamint a tan-

folyam iránt érdeklődő közönséget is lisztelettel meghívja

Kolozsvárt, 1913. február hó 12-én.
az Erdélyi Gazdasági Egylet
Elnöksége.

A tanfolyam programja a következő:

I. nap.

Március hó 28-án, pénteken.

1. Dél előtt fél kilenckor a tanfolyam megnyitása.

2. Dél előtt 9 órától előadást tart: Tokaji László e. g. e. titkár: A falusi intelligencia (birtokos, gazdatiszt, pap, tanító, jegyző stb.) hazafias és humánus kötelességeiről: a falusi kisemberek nemzeti, gazdasági, erkölcsi, egészségi, szórakozási szempontokból való irányítása és vezetése tekintetében. A nemzeti öntudat és hazafias érzés ápolása, fejlesztése, a tradíciók iránti tisztelet ébrentartása. A hypermodern áramlatok elleni védekezés, az összetartás, emberbecsülés, józan élet, szorgalom, takarékosság, tisztaság és általában a régi magyar karakter iránti lelkesedés, törekvés felébresztéséről, folytonos felszínem-tartásáról és fejlesztéséről, a helyes — egészségi, erkölcsi és nemzeti karakter szempontjából megfelelő — vasárnapi szórakozások kezdeményezése, bevezetése, támogatása és állandósításáról — címen.

3. Dél előtt fél 11 órától előadást tart: Jászberényi András, gazd. akad. tanár: A mezőgazdasági üzleti érzék és tudás fejlesztéséről.

4. Délután 3 órától előadást tart dr. Seyfried Károly gazd. akad. tanár: A szövetkezeti élet jelentőségéről és fontosságáról általában. A szövetkezés jelentősége a faluban: az erkölcsi élet, józanság, szorgalom, szerzőképesség, takarékosság, stb. szempontjából: Hol, milyen irányú és tárgyú szövetkezés szükséges. Fogyasztási, értékesítési, tej, állatbiztosítási, temetkezési, antialkoholista stb. szövetkezetek tüdőoltó-egyletek, dalárdák, stb. formáiról, lényegéről, azok alakítási és helyes vezelési módjairól stb.

II-ik nap.

Március hó 29-én, szombaton.

5. Dél előtt 9 órától előadást tart: dr. Konrády Dániel, egyet. magántanár, mentőállomás igazgató orvos: Egészségügyi dolgokról. A helyes táplálkozás, ruházódás, lakásviszonyok, higiénia, alkoholizmus, nikotinizmus, gyermekegészségügyi tudnivalókról stb.

6. Dél előtt fél 11 órától előadást tart: dr. Szász Albert ügyvéd: A kisgazdák perren kívüli jogvédelméről. Adásvételi, örök vásári- és egyéb előforduló szerződések és mindennapi jogesetek felől való ismeretések, tájékoztatások — címen.

7. Délután 3 órától előadást tart: dr. Cséres Lajos, kolozsmegyei kirendeltségi megbízott: A gazdakör lényegéről, formájáról és szerepéről az összes fenti tárgyak ügyében és érdekében. A gazdakör mint a vezetők és a kisemberek érintkezési fóruma. A gazdakör mint a kisemberek egyesülésének kiindulási pontja és minden helyes irányú akció összefutó kapcsa, a korszerű haladás iskolája stb. címen.

III-ik nap.

Március hó 30-án, vasárnap.

7. Dél előtt a helybeli szociális intézmények megtekintése. Délben bucsulakoma.

Tudnivalók:

A tanfolyam hallgatása díjmentes. A papok, tanítók és jegyzők közül huszonötön, akik ezt az E. G. E. elnökségétől az illetékes vármegyei kirendeltségi megbízottak útján, február hó 16-ig, írásban kérik, a Nagyméltóságú m. kir. földmivelésügyi miniszter ur által engedélyezett segélyből 20 korona utazási segélyben részesülhetnek. Akik a segélyre nem reflektálnak, a tanfolyamon való részvételi szándékukat március hó 26-ig szíveskedjenek bejelenteni.

Mindenemű felvilágosítással készséggel szolgál e tárgyban az E. G. E. titkári hivatala (Kolozsvárt Attila-u. 10. sz.)

Országos tenyészállat-, termény-, gép-, eszköz- és anyagiállítás Kolozsváron.

Az E. G. E. állattenyésztési és kiállítási szakosztálya végrehajtó bizottsága hétfőn tartotta meg br. Jósika Gábor elnöklété alatt az idén rendezendő országos kiállítások ügyében első ülését. Br. Jósika Gábor megnívoltjában köszönetét fejezte ki Serényi Béla gróf földmivelésügyi miniszternek, hogy az egylet által kért államsegélyt a kiállítás rendezéséhez megadta. Tokaji László sz. o. előadó beértesítette a kiállítás programját amelyeket a szakosztály végrehajtó bizottsága elfogadott.

A kiállítások programja az 1910. évben rendezett kiállítások programjától alig tér el valamiben, méreteiben azonban jóval nagyobbra tervezetik az előzőknél. A szakosztály a programot a napokban terjeszti be a miniszterhez jóváhagyás végett.

A kiállítás előmunkálatait ezzel párhuzamban a titkári hivatal már megkezdte.

Tejtisztasági verseny Kolozsvárt. Az Erd. J. M. Szarvasmarhát tenyésztők Egyesülete, a Kolozsvári Gazdasági Egylet kebelében rendezett éves tejelő versenyével kapcsolatban, tejtisztasági versenyeket is rendez. A II. és III. verseny eredményét most bírálta el a bíráló bizottság báró Jósika Gábor elnöklété alatt. A bizottsági ülésen a tenyészegylet részéről: Jakab László, Szentkirályi Ákos dr., Tokaji László és Török Bálint, a K. G. E. részéről: Menyhárt Samu, Kovács József, Kilin György és Balázs István vettek részt.

A II. és III. verseny eredménye az első versenyével szemben szép haladást jelent, ami a legjobban az értékszámok összegéből világlik ki. Ugyanis adható volt:

az I. versenynél 55 értéksz., kiadva: 29,			
a II. » » 40 » » 25,			
a III. » » 40 » » 28.			

Ebből látszik legtisztábban a haladás, hogy a kiadott értékszámok összege mind közelebb és közelebb jön az összesen kiadható értékszámok mennyiségéhez.

A bizottság rendszeresen végzi a munkáját, végezteti és ellenőrizteti a próbalejéseket, valamint a zsűrvizsgálatokat is. A tisztasági versenyeket állag két havonként, de nem előre meghatározott napokon rendezi.

KORMÁNYINTÉZKEDÉSEK.

A gazdák és az állami mértékhitelösítés. A m. kir. kereskedelemügyi miniszter elvi döntése szerint a gazdaságokban használt mérőeszközök az 1907. évi V. t.c. I. §-ának rendelkezéséhez képest csak hitelesítéssel ellátottan használhatók, emellett fogva úgy az első, mint a 2-2 évenként

foganatosított időszakos hitelesítés kötelezettsége alatt állanak. Az új «Mértékhitelösítési díjszabás» értelmében a gazdaságokban használt mértékek és mérőeszközök hitelesítése után úgy az első, mint a 2-2 évenkénti időszakos hitelesítés alkalmával az eddigiekhez képest igen mérsékelt díjak fognak szedtetni; ezen díjak szabályszerű lerovása ennél fogva a gazdáokra a jövőben igen kis megterheléssel fog járni. A gazdaságok és gazdálkodók tehát, melyek az időszakos hitelesítésben eddig nem vettek részt, jövőben törvényes kötelességüknek kell, hogy tartásuk abban részt venni, mert ellenkező esetben ellenük a kihágási eljárás fog megindítani.

VEGYES KÖZLEMÉNYEK.

Id. Bethlen gróf Bethlen Bálint.

Id. gróf Bethlen Bálint földbirtokos, egyesületünk alapító tagja, február hó 8 án, Budapesten, életének 57. évében elhunyt. Erdély főúri és polgári köreiből mély részvételt keltett gr. Bethlen Bálint gyászos elhunyt, ki életében a közügyek terén, épen Erdélyben, kiváló érdemeket szerzett magának. A koalíciós kormány uralma alatt főispánja volt Torda-Aranyos vármegyének. Torda város köz- és mezőgazdasági ügyeinek fejlesztése terén szerzett feledhetetlen érdemeiért. Torda városa gróf Bethlen Bálintot diszpolgárává választotta. Haláláról, a családon kívül, Torda város külön gyászjelentést adott ki. Temetése óriási részvétel mellett folyt le Bethlenben, folyó hó 11-én.

Halálozás. Sztankovics János, nyugalmazott uradalmi tisztartó f. hó 7-én 75 éves korában Sajókázán elhunyt. Az elhunytban Sztankovics János kolozsvári gazd. ak. tanár az E. G. E. igazgató-választmányának tagja, apját gyászolja.

Kinevezés. Gróf Serényi földm. miniszter a kolozsvári m. kir. tanítóképezde gazdasági tanárát Wolszky Győzöt a VIII. fizetési osztályba léptette elő. Wolszky Győz az E. G. E.-nek választmányi tagja, kolozsmegyei gazdasági vándortanár, lapunknak munkatársa és régóta szorgalmas munkása Kolozsmegye közgazdasági életének, mindenképpen részlegelt ezen előléptetésre. Szívesen gratulálunk neki.

Az O. M. G. E. igazgató-választmányi ülése. Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület igazgató-választmányára Bujanovics Sándor elnöklésével ülést tartott a gazdaközönség élénk részvétele mellett. Mutschenbacher Emil dr. titkár bemutatja a múlt ülés jegyzőkönyvét, majd tudomásul vették, hogy a földmivelésügyi miniszter a vámügyi tanácsba Zselénski Róbert grófit és Pallavicini Ede örgrófit nevezte ki, hová az egyesület Rubinek Gyula igazgatót is delegálta. Ezután Rész Albert s. titkár tett jelentést a március hónap 8., 9. és 10. napján megtartandó országos tenyészállatvásár nagyarányú előkészületéről és vásárra bejelentett nagyszámú állatanyagáról, ami a vásár sikerét már előre is biztosítja. Tudomásul vették Buday Barna előterjesztését az idei gazdasági előadások sikeréről, majd a X. nemzetközi gazdakongresszus meghívóját mutatták be. A külforgalmi tanácsba való képviselőt kijelölése után, díjat tűztek ki a székelykeresztluri bikaállításra. A napirend letárgyalása után Hoyos Miksa gróf, a rossz munkáviszonyokra való tekintettel, fölveti az eszmét, hogy mennyire célszerű volna, ha akár az O. M. G. E. kebelében, akár azon kívül a gazdák egy munkásszerző központtal hitelesítenének. A választmány Koppány Géza felszólalása és Rubinek Gyula

igazgató felvilágosításai után a «Gazdasági Egyesületek Országos Szövetségének végrehajtó bizottsága elé utalta az ügyet.

Az O. M. G. E. igazgató-választmányi ülését követő szünet után a *Gazdasági Egyesületek Országos Szövetségének végrehajtó bizottsága* ülésezett ugyan csak *Bujanovics* Sándor elnöklésével. Az alakulás formáságainak elintézése után, napirend előtt *Somssich* László gróf szólalt fel és alapos indokolás kíséretében indítványozta, hogy tegyen lépéseket az O. M. G. E. a kormánytól oly irányban, hogy a petroleum-kartell tulkapásai, — mely most legutóbb főképp a *benzin* árának rohamos felemelésében nyilvánult meg, — megrendszabályoztassanak. A végrehajtó bizottság elhatározta, hogy ezzel az ügygel az ipari szakosztály sűrűn foglalkozni fog. Ezután *Fabricius* Endre titkár tett jelentést a tagsági ügyekről, miután *Rubinek* Gyula igazgató mutatott rá azokra a türehetetlen állapotokra, melyek a *cukorrépa átvételek* körül uralkodnak. Ismerteti az egyesület korábbi akcióit és kimutatja, hogy milyen nagy szükség volna a cukorrépatermelő gazdaközönség érdekének egyöntetű megvédelmezésére. Szól a «Magyar Cukorgyárosok Országos Egyesületével» létesítendő egyezményről s indítványozza, hogy a cukorgyárosokkal megindítandó tárgyalásokra *Tallán* Béla báró elnöklésével bizottságot küldjenek ki. A végrehajtó bizottság *Hoyos* Miksa gróf, *Cselke* Béla, *Losonczy* Mihály, *Serbán* János, *Lackner* Hugó és *Emödy* József felszólalása után az igazgató javaslatát magáévá tette. Ezzel kapcsolatban foglalkoztak a munkásközvetítés kérdésével is. Elhatározták, hogy megbízzák az egyesületi tanácsot, hogy a munkás- és cselédkérdés ügyének rendezésére bizottságot küldjön ki.

Végül *Krolopp* Hugó orsz. képviselő, titkár tett jelentést az ipari, kereskedelmi és üzemi szakosztály megalakulásáról, a számtartási tanfolyamokról, a nemzetközi motorikus talajmivelőgépek bemutatásáról és a szakosztály egyéb irányu már ismert állásfoglalásairól. *Fabricius* Endre a közgazdasági, *Konkoly-Thege* Sándor a földmivelési és növénytermesztési szakosztály, *Rubinek* Gyula meg az állattenyésztési és állategészségügyi szakosztály állásfoglalásait ismertették, amelyekhez a végrehajtó bizottság egyhanguan hozzájárult.

— A kolozsvári gazd. egyll. közgyűlése

A Kolozsvári Gazdasági Egylet vasárnap délelőtt tartotta 1912. évi közgyűlését id. dr. *Török* István elnöklete alatt, a városháza közgyűlési termében. A közgyűlést dr. *Török* István elnöki megnyitójával kezdte. Megnyitójában az 1912. év gazdasági viszonyait esetezte, majd köszönetét fejezte ki a földmivelésügyi miniszternek, hogy az egyesületet anyagilag is támogatni kegyes volt, valamint köszönetet mondott azoknak a városi polgároknak, kik az 1912. évben tett alapítványi szívesek voltak. A továbbiakban az egylet belügyeivel foglalkozva, sajnálatát fejezte ki, hogy a Népházal még mindig nélkülözni kénytelen az egyesület, anyagi erőinek mérsékelt volta miatt.

A helyesléssel fogadott elnöki megnyitóját Kilin György e. titkár számolt be az egylet 1912. évi működéséről, a tanulmányi kirándulásokról, a gazdasági gépek használatáról, az egyleti földbérletéről, az egyesületnek a Gazdák Biztosító Szövetkezetével való hasznos összeköttetéséről.

A földmivelésügyi miniszternek a városhoz intézett és az egyletnek áttett le-

iratát tárgyalta a közgyűlés ezután és helyeslő tudomásul vették, hogy a miniszter Kolozsváron két kertészeti telepet óhajt felállítani, mely telepek bolgár-rend szer szerint lesznek felszerelve és hivatalos lesznek tanítani kertészkedésre egyrészt a gyermekeket, másrészt pedig a felnőtteket külön-külön. E telepek célja tisztán csak az okszerű, hasznos hajtó kertészkedésre való oktatás és nem a gazdákvaló konkurrenciára csinálás. A miniszter alkalmat óhajt adni a gazdák-
nak arra, hogy fiaikat taníttathassák szak szerűen arra, hogyan kell ma olesón és jól termelni, hogy a gazdának is meglegyen belőle a kellő haszna.

A miniszteri leirat helyeslő tudomásul vétele után az 1912. évi zárószámadosokat elfogadták, majd több kebli ügy letárgyalása után a közgyűlés véget ért.

A közgyűlésen az E. G. E.-t *Tokaji* László titkár és *Török* Bálint s. titkár képviselték.

— **A demokrácia védelme.** A Magyar Tudományos Akadémia bölcsészeti és társadalomtudományi osztályának Plósz Sándor elnöklésével tartott ülésén *Bernát* István tartott előadást a demokrácia védelméről. Előadó, utal a demokrácia erősödésére, terjedő hatalmára és arra, hogy ezek az irányzatok a legutóbbi időkben még az ázsiai államokban is hódítanak. A nagy tömegek meg vannak győződve, hogy a demokrácia a legjobb és legbiztosabb formája a kormányzatnak, mert az egész nemzeten nyugszik. A veszedelmekről, melyek fenyegetik, fogalmuk sincs. Áttér ezután annak a kérdésnek tárgyalására, vajjon a gazdasági élet fejlődése, mely — ha bizonyos vagyoni egyenlőséget teremt — feltétele a demokráciának, nem válik-e ellenségévé ha a fejlődés ettől eltér, azaz ha nagy vagyonok összehalmazódásának kedvez és hátraszorítja a kicsinyeket? A francia forradalom szerint az emberek szabadnak születtek és jogukat tekintve egyenlők. Ez elvből kiindulva, dől meg a feudális birtokrend, szüntetik meg a céheket és jelentik ki a szabadságot a gazdasági élet alapelveül, mely párosulva az egyenlőséggel, alapja a biztos fejlődésnek. Eleinte így is volt. Most azonban, több mint száz év tapasztalatait segítségül hívva, meg lehet állapítani, hogy a gazdasági élet fejlődésének mai iránya iparban és kereskedelemben nem kedvező az egyenlőségek s ennél fogva fenyegető a demokratikus törekvésekre nézve. A gazdaságilag vezető államokban, Angliában és Franciaországban nem sikerült az egyenlőséget a jövedelmezőség tekintetében megteremteni az egyes foglalkozás ágak között. Az emelkedő ipar és fejlődő kereskedelem mellett a mezőgazdaság elpusztul, vagy elpusztulóban van. A mezőgazdasági népesség tengődik, vagy kivándorol. De az iparnak keretében is napról napra inkább érezhető lesz a nagy főkérek ereje és annak az iránynak megerősödése, mely a trösztökhöz, tehát a gazdagok oligarchiájához vezet.

— Gazdasági előadások a Köztelken

Az «Országos Magyar Gazdasági Egyesület» által évenként rendezni szokott gazdasági előadások, mint a múltban, úgy az idén is, a gazdaközönség rendkívül nagy érdeklődése mellett kezdődtek meg. A «Köztelek» nagytermében összegyűlt közel ötszáz főnyi hallgatóságot *Bujanovics* Sándor udvari tanácsos, egyesületi elnök üdvözölte és örömeinek adott kifejezést, hogy a gazdaközönség ilyen szép számban érdeklődik az aktuális mezőgazdasági kérdések iránt.

Gyárfás József tartotta meg elsőnek előadását; az orsz. magy. kir. növényter-

melési kísérleti állomás vezetője előadásában az állomás legújabb és legfontosabb kísérleteit és kutatásait ismertette.

Az előadást követő eszmecsere után *Rázsó* Imre előadására került a sor. *Rázsó* Imre magyaróvári gazdasági akadémiai tanár előadásában a legsürgősebb növénytermesztési kérdéseket ölelte fel. Vázolta előadó azt a káros hatást, amelyet a múlt őszi szerfelett esős időjárás az őszi vetések késleltetése által előidézett s ismertette azon eljárásokat, amelyekkel a későn vetett őszi kielégítő termés hozama biztosítható. E részben vázolta a chilisalétromnak, mint fejtrágyának általános jelentőségét és alkalmazásának általános szabályait, majd a szuperfoszfátnak fejtrágyaként való alkalmazását fejtegette, s megemlékezett a 40 százalékos kálisó és kén-savas ammoniák esetleges alkalmazásáról is.

Előadása elhangzása után *Szilárd* Ferenc dr. *aktuális kérdések a gazdasági jog köréből* címmel szabad előadást tartott. Megemlékezett az új polgári perrendtartás életbeléptéről, mely a törvény szerint legkésőbb 1914. évi szeptember 1-én következik be s melynek intézkedései közül a gazdaközönséget leginkább a könyvviteli illetékesség megszüntetése és az új törvény által a gazdaságot érdeklő követelésekre nézve a birtok fekvése szerint megállapított illetőség érdeklí.

— **A motorbenzin árak** határt nem ismerő szemérmelenséggel való folytonos emeléséről kaptunk panaszos felszólalásokat a gazdaközönség köréből. A petroleum kartell üzérkedéseit tovább szó nélkül tünni nem lehet. Az E. G. E. múlt heti és az O. M. G. E. e heti igazgatóválasztmányi ülései is foglalkoztak a kérdéssel. Amint azonban illetékesnek mondott forrásból halljuk, ez az áremelés még csak a kezdet kezdete! Ma 39 K a benzin ára, de még ez év folyamán 60 (hatvan) koronára fogják fölemelni.

Amikor a benzin motorokat a gazdaközönség körében elhelyezték és úgy vélik, hogy most már elég motor van elhelyezve, fölemelik a motorbenzin árát, úgy, hogy a benzinben vásárolt kalória (hő) mennyiség drágább lesz, mint a tüzfában vásárolt hő mennyiség.

Már így is alig-alig lehet benzinnel ilyen magas árak mellett dolgozni és ha ezt a gazdák felpanaszolják, az a válasz rá, tessék eladni a benzin motort — ócskavasnak. Ez a harácsolási vágyból, a gazdaközönség ellen indított hadjárat kezd már igen kiélesedni. A gazdaközönség és az érdekképviseleti szervek keményen a sarkukra kell álljanak, hogy ezzel a tervszerű támadással sikeresen megtudjanak küzdeni.

Ha más mód nem lesz rá, követelni fogja a gazdaközönség, hogy Romániából a nagyban való benzin behozatal engedtesse meg, a behozandó benzint azonban a kartell kezébe ne engedje a miniszter.

— **A torinói magyar kiállítás kitüntetőjei.** Az 1911-ben tartott torinói kiállításnak, amelyen Magyarország nagy sikereket ért el, mostani végleges befejezése alkalmával a kiállítás körül szerzett érdemeik elismerésül *III. Viktor Emánuel* olasz király *Serényi* Béla gróf földmivelésügyi miniszternek az olasz koronarend nagykeresztjét, *Zsolnay* Miklósnak, a magyar csoport ügyvezető-elnökének, a Szent Mauricius-rend és Lázár-rend nagy tisztikeresztjét, *Hegedüs* Lóránt dr. országgyűlési képviselőnek az ipari és *Szilassy* Zoltán országgyűlési képviselőnek, a mezőgazdasági rész vezetőjének az olasz koronarend nagy tisztikeresztjét adományozta. Ezenkívül mind az ipari, mind a mezőgazdasági csoport több kiállítója kitüntetésekben részesült.

— **Az Udvarhelymegyei Népművelési Egyesület** 1912. évi beszámoló közgyűlését január hó 21-én Székelyudvarhelyen tartotta meg. **Hlatky Miklós** elnök betegsége miatt távol lévén, a gyűlést **Hajdu Ferenc** kir. tanfelügyelő, az egyesület alelnöke nyitotta meg és vezette. **Gál Imre** egyll. h. titkár számolt be az egyesület 1912. évi működéséről. Mindent felölelő titkári jelentését egyhangulag és köszönettel vették tudomásul. A módosított alapszabályokat újra tárgyalás alá utalták. A pénztáros számadásait s a pénztárvizsgálóbizottság jelentéseit tudomásul vették és megállapították az 1913. évi költségvetést, melynek keretében az iskolák segélyezésére ez évre is 500 K-át vettek fel. Titkárnak **Gál Imre** székelyudvarhelyi áll. tanítót, jegyzőnek **Benedek Ignác** tanítót választották meg egyhangulag. Az iskolák részére évenként kiosztandó tanszerek beszerzésénél a helyi módszeres irkát fogják vásárolni és kiosztani.

Használjon szaggatás, fejfájás, oldalnyílás, hát- és derékfájdalmak ellen.

Dr. BOROVSZKY-féle kellemes szagu BOROLINT.

Ára 80 fillér, próbátvev 50 fillér. Mosakodásra, szépitő és legjobb fertőtlenítő **BOROLIN-SZAPPANT.**

Ára darabonként 30 és 80 fillér. Nyálkaoldásra, köhögés és rekedtség ellen **BOROLIN-CUKORKÁT**

Ára csomagonként 20 és 40 fillér. Kapható mindenütt. — Kapható mindenütt.

— **Kulturakció a Sóvidéken.** Sóvidéke intelligenciájának népes részvétele mellett tartotta a sóvidéki Népművelési Egyesület alakuló gyűlését a minap Parajdon, az állami iskola tantermében. Elnök lett **Szabó Nándor** fősztolgabíró, alelnök **Laár Ferenc**, titkár **Hetser Kálmán**, jegyző **Veress István**, pénztárnok **Dénes Dezső**. Az alosztályok elnökei lettek: **D. Pál** Lajos, **Hadnagy Mihály**, **Mircse Dénes**, **Dénes Dezső** és **Kicsid Béla**. Választmányi tagok: **dr. Kovács Gábor**, **Kádár Gyula**, **Mihály Domokos**, **Klór Vilmos**, **dr. Brósz Albert**, **Veress Mózes**, **Biró Sándor**, **Biró Domokos**, **Szász Dénes**, **Simó Márton** kapitány **Fábián József** és **Szöke K.**

— **Ipari kirendeltség a Székelyföldön.** A Székelyföldön a már működő földmívelésügyi kirendeltség mellé ipari kirendeltség létesül. E tárgyban népes értekezlet tartottak Marosvásárhelyen, melyen **Bernády György** főispán közölte az értekezlettel, az ipari kirendeltségre vonatkozólag, hogy az papiron megvan és ennnek körébe fog tartozni a négy,

székely vármegye ipari és kereskedelmi érdeke. **Sz. Szakáts Péter** iparkamarai titkár megjelölte azokat a módozatokat, a melyek az ipari kirendeltség felállítását meg kell, hogy előzzék. Vita alá kerülnek: a kivándorlás, a földgáz kihasználása, az adó- és ipartörvények revíziója, a Maros szabályozása, Erdély kincseinek felkutatása. A szervezési akcióba belevonják Udvarhely, Háromszék, Csik vármegyét, az összes székelyföldi városokat a Székely-szövetséget és a vármegyei gazdasági egyesületeket. Az ipari kirendeltség központja Marosvásárhely városa lesz.

— **Ragadós állatbetegségek.** A földmívelésügyi miniszteriumhoz érkezett jelentések szerint a mult héten a lépfenével fertőzött községek száma 106-ról 118-ra, a vesztésséggel fertőzöttek 146-ról 150-re, az ivarszervi hólyagos kiütéssel fertőzöttek 1-ről 2-re, a rühkórral fertőzöttek 3-ról 4-re és a sertésorbáncsal fertőzöttek 58-ról 60-ra emelkedett. Csökkent a juhhimlővel fertőzött községek száma 21-ről 18-ra és a sertésvészellel fertőzöttek 441-ről 405-re. Nem állott be változás a takonykórral és a száj- és köröm-fájással fertőzött községek számában. Az előbbi betegséggel 28, az utóbbi pedig 2 község volt fertőzve.

— **Tenyészállat szállítás díjkedvezménye.** A tenyészállat szállítások alkalmával a közlekedési vállalatok a mérsékelt díjtételeket sok esetben azért nem alkalmazzák, hogy a szállító felek az elszállítandó tenyészállatokról kiállított szabályszerű tenyészigazolványoknak, a fuvarlevélhez csatolásán kívül a mérsékelt díjtételek alkalmazását nem írják elő. A földmívelésügyi miniszter most egy körrendeletben utasítani kívánja azokat a helyhatósági és magán állatorvosokat, akik marhaharokodó állomásokra szakértőül ki vannak rendelve, hogy hívják fel a szállító felek figyelmét arra, hogy a fuvarlevél megfelelő rovatába jegyezzék be a következő záradékot: *«Kérem a tenyészállatok mérsékelt díjszabását alkalmazni. Igazolvány mellékelve».*

Főként, hogy az idén az E. G. E. is megtartja időnként rendezni szokott országos tenyészállat kiállítását, figyelmeztetjük a gazdaközönséget, kellemetlenségek elkerülése végett, ne mulassza el a záradékot alkalmazni.

— **Az Erdélyi Bank és Takarékpénztár r. t.** beküldte XVIII. 1912. évi üzleti jelentését. A r. t. veszteség-nyereség számláján 209.045 korona nyereséget mutat ki az 1912. évben. Az intézet értékpapirkészlete december 31-én 2,674.806,50 korona.

— **Állami pisztrángköltőház.** Csikszere-dán a földmivesiskola havasaljai gazdaságában pisztrángköltőház épült. A köl-

tőház harmincezer szívárványos pisztrángokra kiköltésére alkalmas. A költőházat a znióváraljai pisztrángos gazdaságból fogják a tavasszal kihelyezni.

Tavaszi takarmány borsó és préselt széna eladó **Báró Bánffy Kazimir** gazdaságában **Kis-Sármás**. Ugyanotla május elsejére kerestetik: egy gépész-kovács 2881

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

(Kéziratokat a szerkesztőség nem küld vissza)

Medgyasszay Mihály urnak, **Felsőcsernáton.** Az üzenetet megkaptuk. A gazdakörnek a miniszteriumhoz való beajánlására ez szokatlan mód. Méltóztassék kész kérelmet benyújtani az E. G. E. elnökségéhez, amely készséggel terjeszti fel pártolólag az ügyet a miniszteriumhoz. Vagy pedig — ami leginkább megfelel a rendes eljárási módnak — tessék a miniszteri kirendeltség vármegyei megbízottjához fordulni és annak az útján felterjeszteni a kérést.

Z. H. G. Marosvásárhely. Jönni fog alkalmilag. Folytatását kérjük. Rövidítés joga fenntartva.

A LAPFELÜGYELŐ BIZOTTSÁG FELÜGYELETE MELLETT

FELELŐS SZERKESZTŐ ES KIADO:

TOKAJI LÁSZLÓ.

A LAP AZ ERD. GAZD. EGYLET TULAJDON

— **A MAGYAR** —
JELZÁLOG HITELBANK

KOLOZSVÁRI KÉPVISELŐSÉGE

(Jokai-u. 2. sz. I. emelet.)

FÖLDBIRTOKRA

és a nagyobb városokban fekvő

H Á Z A K R A

15 évtől 65 évig terjedő törlesztéssel

LEGOLCSÓBB KÖLCSÖNÖKET nyújt.

A jelzálogul felajánlott erdélyrészi ingatlanok értékére és a megszávozandó kölcsön összegére nézve

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET bizalmi férfiai adnak véleményyt.

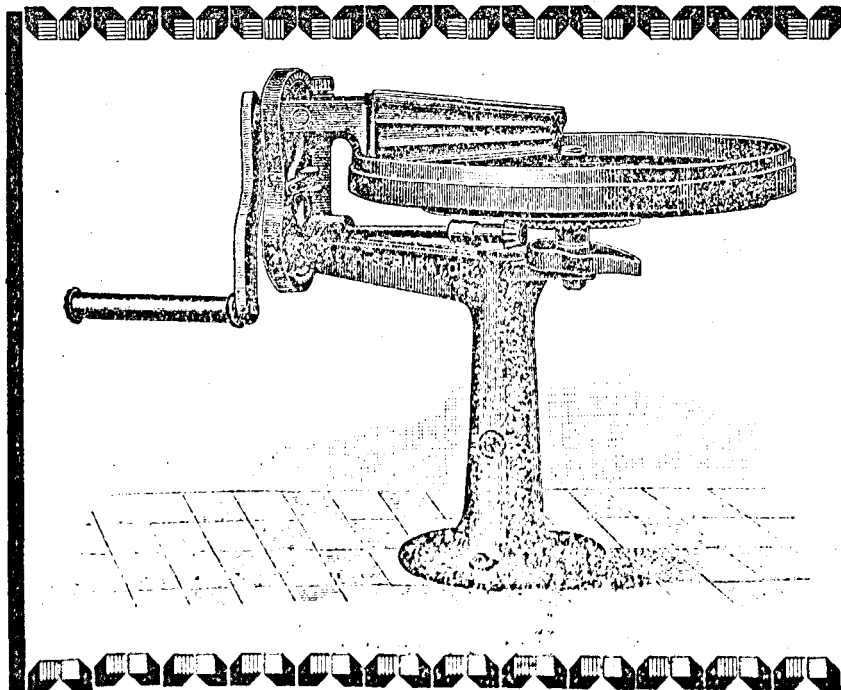
A KÉPVISELŐSÉG elfogad

TAKARÉK-BETÉTEKET

és előnyösen kamatoztat.

Telefonszám 27.

2001

MINDEN GAZDA ELISMERI, hogy a legjobb tejgazdasági gépeket és eszközöket a világhírű

Alfa Separátor r. t.

Budapest 56 E.

gyártja.

Képviselet és raktár: **Sugár Fülöp** urnál,
KOLOZSVÁR.

2800

Substantiarépmag
Óvári répmag
Tavaszbuza
Abundans zab
Bükkönymag
Őszi borsó
Lóbab
Putyi-preri tengeri

2879

Gróf Teleki Arvéd
drassói uradalmában
posta: **Koncza.**

2860

Olcson **eladó** szép, nagy, bekerített, tűres **házhely**, Kolozsvár város legszebb részében, mindenhez közel, egészséges, jó levegőjű olyan helyen, ahol a telkek értéke eddig évente 25 - 50%-al emelkedett. Nagyuri családi ház, vagy bérház építésére — esetleg kettőbe osztva is — kiválóan alkalmas. Csupán biztos és jól gyümölcsöző tőke elhelyezés céljából is, a mai bizonytalan időkben, nagyon jó alkalom. Közvetítők kizárva. Érdeklődőknek eladó címét megmondja levélileg, szóval, vagy telefonon is (158 sz.) a kiadóhivatal.

Gyakorlati vizsgát tett
gazdatiszt,
ki 17 évi praxissal bir
állást keres.

Cim a kiadóhivatalban.

2876

Eladó bivaly-tenyészet,
a mely áll:

1 jármos bika, 4 kisborjas és 4 borjuzó, nagytestű, jó tejelő tehénből.
Valamennyi borju nélkül, férfi és nő által egyaránt fejhető és jó jármos.
2 drb. 2 $\frac{1}{2}$ éves felfolyatott üsző, 5 drb. 1 $\frac{1}{2}$ éves üsző és 1 drb. 1 $\frac{1}{2}$ éves bikából.
Növendékek a legkiválóbb tejelő anyák borjai.
Érdeklődőknek bővebb felvilágosítást nyújt:

SPERKER FERENC,
lakása: **Kolozsvár, Majális-utca 13.**

2829 II.

Eladó

tiz waggon első osztályu
éjkezesi célra és
vetőmagnak is alkalmas

Magnum Bonum-Burgonya

ab: Kolozsvár vasutállomás.
Eladó termelő címét megadja:
a kiadóhivatal.

2821

Földmives iskolát, vincellér képezdét, vagy erdőőri szakiskolát

végzett

nőtlen fiatal embert
gyakornokul keresek.

Pályázatok bizonyítvány másolatokkal felszerelve alólirotthoz adandók be.

Szigethy Zsigmond
intéző,
Bethlen.

2875

Gazdák Biztosító Szövetkezete

Alakult 1900-ban. Alakult 1900-ban.
Budapest, VIII, Baross-utca 10. sz.

Biztosítási alap:

	Korona
Alapítványok kormány hozzájárulásáé 1	2,488,780.—
Tartalékok	2,819,595.25
	Összesen: 5,208,376.25
1901 év. fele-leg	90,349.—
1902 " "	59,782.26
1903 " "	109,331.73
1904 " "	72,438.23
1905 " "	61,730.60
1906 " "	39,243.65
1907 " "	41,877.32
1908 " "	81,088.76
1909 " "	105,589.64
1910 " "	120,164.38
1911 " "	148,378.16

Biztosításokat elfogad tűz és jéckár ellen, ugyszintén az ember életére, ki lönféle módokat szerint. Biztosítási ajánlatok benyújtandók közvetlenül, vagy a képviselők közvetítésével. Nyomtatványokkal és felvilágosítás-al minden irányban készséggel szolgál az igazgatóság.

A Gazdák Biztosító Szövetkezete társintézménye a
GONDVISELÉS- Országos Központi Segélyző Társulat
utján 100 koronától 1000 koronáig terjedő temetési segélybiztosítások, valamint havi befizetések ellenében 1000 koronáig terjedhet, leánykiházasítási (önálló itási) segélybiztosítások eszközöltek. Legelőnyösebb népbiztosítás. E társulat kebelében minden községben önálló helyi csoportok szervezhetők jótékony célú működéssel. Tájékoztatót készséggel küld bárkinek is a Társulat igazgatósága, Budapest, IX. Erkel-utca 20. sz. 2.08

Szuperfoszfátot

és minden egyéb mü-
trágyaféléket ajánl a

2769

Mütrágyát
Értékesítő
Szövetkezet

Budapest, V. kerület,
Fürdő-utca 8-ik szám.

Bortermelők!!

Legyetek nagyon óvatosak
a szőlő-oltványok

bevásárlásánál, mivel a kedvezőtlen vegetálási időszak következtében majdnem minden szőlő-oltvány peronosporás és gyengén gyökerezett, mely a mieink az idén is minden tekintetben kifogástalanul egészségesek, erőteljesek és gazdagon gyökerezettek.

Fronius és Theiss
szőlő-oltványtelepések,
Medgyes (Nagyküküllőmegye.)
Árjegyzék ingyen és bérmentve! 2830

Lincolnshire-kan

16 hónapos, 160 kgr. súlyu eladó a Szászfenesi Bér gazdaságban, Kolozsvár mellett.

Ára 350 korona.

2872

Ideggyenge férfiak! Az elyengült erő szerzésére legmegbízhatóbbak az

Evaton-tabletták,

melyeknek káros következményük nincs. Próbadoz K 4.40, fél doboz K 10.20, 1 egész doboz K 18.20. Utánvét mellett vagy a pénz előre való beküldése ellenében küldi

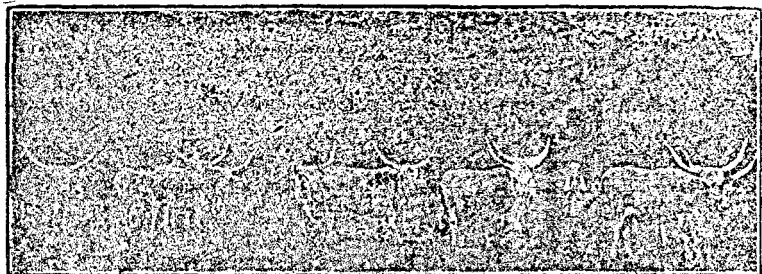
Polgár Gyula gyógyszerháza

Pozsony, II, Frigyes főherceg-ut 20. szám
2823 Oszk. 26

Megvételre keresek

2877

az erdélyi részeken, egészséges vidéken, vasuti állomás közelében, jó uri lakással és gazdasági épületekkel biró 350—500 holdas birtokot. Részletes ajánlatok — közvetítők kizárásával — **Muth Mihály** tanácsi fogalmazóhoz Kolozsvár, Városháza küldendők.

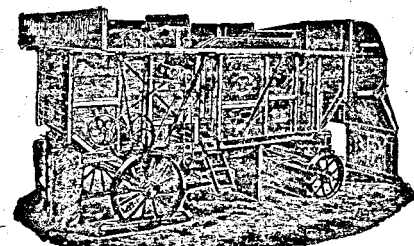
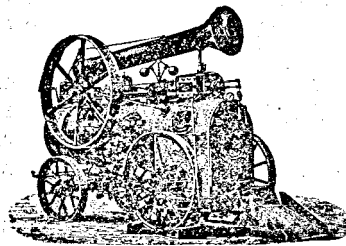
Eladó bikák.

A szentdemeteri javított, gyorsfejlődésű magyar-fajta, orsz. törzskönyvezett, hírneves szarvasmarhatenyészet, a növendékibák és bikaborjokkal együtt, két év előtt az erdélyi róm. kath. státus által megvásároltatván, annak a Maros folyó mentén elterülő kitünő jó minőségű rétek és legelőkkel biró „Radnót” uradalmában (Kisküküllőmegye) tovább tenyésztetik és pedig a tenyészet megalapítója s eddigi tenyésztője lovag Sperker Ferenc, a státus uradalmi igazgatójának vezetése mellett, teljesen az eddigi rendszerrel és eredménnyel. Ezt bizonyítja azon körülmény, hogy 1912. évben a sz.-kereszturi díjazással egybekötött orsz. tenyészbika vásáron s a B.-pesti tenyészállat vásáron az I-ső bikadíjat, a Brassói orsz. tenyészállat kiállításon pedig collectiónkkal szintén az I-ső díjat vittük el.

Jelenleg és egész éven át beszerezhető 1000 kor.-tól felfelé, hatalmas, oszlopszerű vétagokkal biró, kiváló szép és korrekt testalkatú tenyészbikák, amelyeknek súlya 2 éves korban feltétlenül legalább 600 kilogramm, sőt nem ritkák a 700 kilogrammos s azon felüli súlyú példányok is.

Az erdélyi római katolikus Státus radnóti uradalmának intézősége.

2854

Hofherr-Schranz és Clayton-Schuttleworth

Reszvénytársaság Mezőgazdasági Gépgyár

Képviselte és bizományi raktára:

BABÓS és TÁRSAI

VASNAGYKERESKEDÉSÉBEN

KOLOZSVÁRT, Deák Ferencz-utca 21. szám a.

Állandó kiállítás következő gépekben

Ékek, boronák, vetőgépek, gözcseplő-készletek, benzinmotor-készletek, takarmányozási gépek, daráló- és őrlőmalmok.

Árajánlattal, árjegyzékkel és felvilágosítással szívesen szolgálnak:

BABÓS és TÁRSAI vasnagykereskedők.

TELEFON 351.

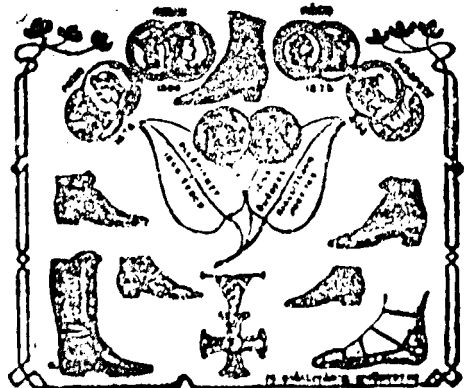
2845

MATUTSEK JÓZSEF

KOLOZSVÁRT, Szentegyház-utca 3.

Ajánlja általánosan elősmert saját műhelyében készült

FÉRFI és NŐI CIPŐ RAKTÁRÁT.

Vidéki megrendelések mérték után de legbiztosabban egy használt, a lábra találó cipő beküldésével a legjobb anyagból és divat szerint lehetőleg gyorsan teljesíttetnek.

2019

Gärtner

Ágoston

Budapest, V., Wurm-utca 3 g.

Villamos zseblámpák fémszálas izzókörtékkel és legtarthatóbb elemekkel.

Egyszerűbb kivitel kor. 2-50

Diszesebb kivitel kor. 4-50

Tükörrel és féstüvel kor. 4—

Kézilámpa 20

órai égéstartással, erős

fénnyel kor. 14—

Eladó

berkshire tenyészkoçák.

4 darab tisztavérü prima

11 hónapos felbugatott

berkshire tenyészkoçát

elad

Jászberényi András

gazdasági akadémiai tanár

KOLOZSVÁRT.

2869

KOLOZSVÁRI

TAKARÉKPÉNZTÁR és HITELBANK Részvénytársaság

Kolozsvár, Mátyás király-tér 23. szám.

Erdély legnagyobb saját tőkével rendelkező magyar pénztézete.

Alaptőkéje 2.000.000 korona teljesen befizetve.

Egyéb alapjai 1.287.520 korona 33 fillér.

Igazgatóság és központi irodák: Mátyás király-tér 23. sz. alatt az emeleten.

Váltóüzlete: Ugyanott.

Aruraktárai: A pályaudvar mellett Baross-tér 3. szám.

2004

Zálogházai: Király-utca 3. szám alatt.

Betétek elhelyezése takarékpénztári könyvecskére vagy folyószámlára előnyös kamatozás mellett eszközölhető. A betéteket az intézet felmondás nélkül fizeti vissza.

Leszámitolt váltókat, bel- és külföldi utalványokat, járadékokat, kisorsolt értékpapírokat és egyéb értékeket.

Folyósít törlesztéses kölcsönöket 10-50 évig terjedő időre, már meglévő kölcsönöket előnyösen konvertál. Vesz és elad értékpapírokat és idegen pénzeket vagy azok vételét és eladását közvetíti. Sorsjegyek részletét ellenében is beszerezhetők.

Előleget nyújt értékpapírokra folyószámlán vagy meghatározott lejáratl. Díjmentesen bevált szelvényeket és átvesz megőrzés végett értékpapírokat, betéti könyvecskéket és egyéb értékeket nyitott letétként: esetleg lezárt és lepecsételt csomagban is.

Utalványokat, hitelleveleket állít ki bármely külföldi piacra. Árurak előleget ad, ha azok áruraktáraiba be vannak tárolva.

Aruraktáraiba árúk betárolását, kezelését és eladását elvállalja előnyös feltételek mellett és azokat szakszerűen kezelteti.

Prima legelő haszonbérbeadás.

Csőb község határán 300 K. hold erdei legelő, mely őserdő talajon, a talajnak megfelelő vetett fűnemekkel létesített, déli és délkeleti fekvéssel, a legszárazabb években is bőséges vízzel bír, s a melyen nyaraltak hosszú évek során át a szentdemeteri gyorsfejlődésű magyarfajta szarvasmarhatenyészetnek azon növendékállatai, a melyek az ország minden tenyészállatkiállításán mindig az I-ső díjakat vitték el, — több évre haszonbérbe adó.

Érdeklődőknek bővebb felvilágosítást nyújt Sperker Ferenc, lakása: Kolozsvár, Májális-utca 13. 2829 I.

Az „ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET“ könyvkiadó-vállalatában megjelent füzetek jegyzéke és ára:

Table with 2 columns: K. f. (Number) and K. f. (Price). Lists 56 items including agricultural guides and technical books.

Megrendelés és pénz: az Erdélyi Gazdasági Egylet pénztára; „Takp. Hitelbank“, Kolozsvár, Mátyás kir.-tér 7. sz. cím alatt küldendő.

A megrendelt füzetek bérmentve tételnek postára.

Utánvétellel nem küldünk füzeteket 2735

Dr. gróf Teleki Domokos

ur Ömértósága gernyeszegi gazdaságában, azonnali belépésre felvételik egy több évi gyakorlattal, jó írással bíró és katona kötelezettségének eleget tett, földmives iskolát végzett, nőtlen fiatal ember.

Fizetés 400 korona készpénz, élelem, fűtés, világítás, takarítás és lakás. Bizonyítvány másolatok, melyek nem adatnak vissza, gróf ur Ömértóságához intézve Gernyeszeg postára alulirothoz címzendők.

Pálffy Dezső gazd. intéző. 2874

Kolozsvár sz. kir. város lombi gazdaságában egy béresgazdai állás kerül betöltésre folyó év április 1.-én.

Évi javadalmazás: 360 korona készpénz, 6 métermázsa buza, 7 méterm. árpa, 8 méterm. tengeri, 730 liter tej, 24 kiló só, 4 ágcsomó, 600 ö. kert, 2 koca tartás nyári legelőn. Lakás: 1 szoba, konyha és kamara. 2878

Bizonyítvány másolatokkal felszerelt kérvények, lehetőleg személyesen a „lombi“ gazdaság intézőségéhez nyújtandók be.

Hatása biztos! Páratlan a maga nemében!

Ajánlattal és prospektussal szívesen szolgálnak egvedüli gyárosai:

Lutz Ede és Társa festékgyárak 2767 IV. BUDAPEST, VII., Órnagy-utca 4.

A LEGNAGYOBB ÁLLAMI ÉS ELSŐ DIJAKKAL KITÜNTETVE

Bogyay Gyula tájkertészete

tájkertész és kertépítő

BUDAPEST

elefon 25-33. Kerttechnikai iroda: Telefon 25-33

2278

VII., Gizella-ut 15.

(Lakás: Stefánia-ut 1. szám.)

Orpington fajtyukok.

A kolozsvári állatkiállításán első díjjal díjazott

Orpington törzstyukok eladók.

Erzsébet-ut 13-ik szám.

Ny. Gámán J. Örököse könyvsajtóján Kolozsvár.

Advertisement for a pig, featuring a pig illustration and text: 'Eladó egy darab 2 éves kivalóan szép és nagy fekete mangalica koca, mely másodszorra tizet malacozott. Cím: a kiadóhivatalban. 2880'.